Република Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

ЗПИС-ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ - 2015 година

Земјоделско пазарен информативен систем

Содржина

Вовед стр. 1-2
Овошје и зеленчук стр. 3– 20
Добиточни пазари стр. 21-24
Житарки стр. 25
Мед и пчелни производи стр. 26
Винско грозје стр. 27—28
Млеко стр. 29—30
Јајца стр. 31
Минерални ѓубриња и семенски материјал стр. 32

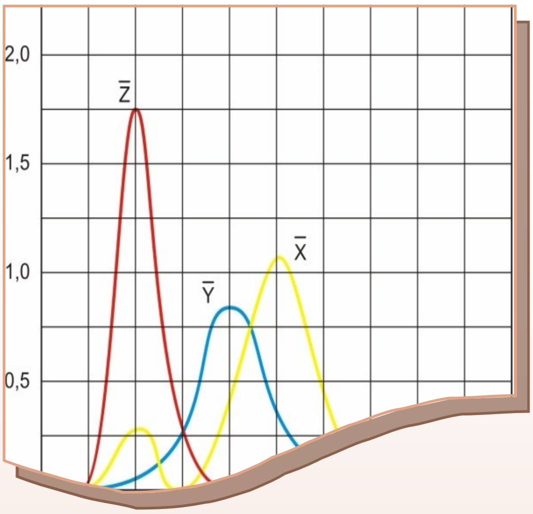

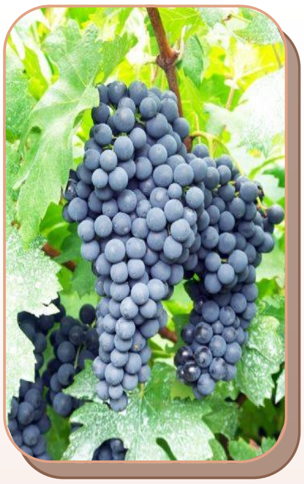

(ЗПИС) - Земјоделски пазарен информативен систем

Во системот за ЗПИС моментално се доставуваат податоци од 25 пазари на мало, 2 пазари на големо за овошје и зеленчук, 6 пазари за жив добиток, како и од 80 претпријатија откупувачи на земјоделски производи од сите земјоделски гранки.

Во изминатиот период се посвети поголемо внимание на одржување и подобрување на квалитетот и фреквенцијата на доставените пазарни податоци. Пазарните податоци од базата на системот достапни на корисниците преку веб страната - www.zpis.gov.mk во изминатиот период имаа значајна улога на полето на финансиските, даночните и осигурителни услуги, потоа поддршка во правилното дефинирање на штетите од било кој вид, како и улога во разрешување на судски спорови во делот на проценките и вештачењата. Освен тоа, во согласност со постојната законска регулатива, податоците од системот се користеа како основа за активирање на пазарните механизми во регулирањето на пазарот на одреден производ.

ЗПИС во тек на 2015 година континуирано преку репортерите прибира, обработува и објавува пазарни информации преку веб страната , објавува неделни, месечни извештаи како и Годишниот извештај за ЗПИС во кој е даден осврт на движењата на цените на земјоделските производи за изминатите три години, согласно регулатива CR (EC) бр. 479/2010.

Исто така на веб страната редовно и тековно се објавуваат вести и информации од светските берзи како и движење на цените за одредени производи од регионот и пошироко, кои се од значење за примарните производители, преработувачи, трговци и други корисници како би можеле навремено да добиваат податоци.

Редовно се подготвуваат извештаи за просечните откупни цени на житарките, млекото, винското грозје и за поважните земјоделски производи.

Во периодот на тригодишното функционирање на веб страната на ЗПИС, системот има регистрирано околу 1.500.000 посети.

Во наредниот период, интензивно ќе се работи на усовршување, развој , прилагодување и оспособување на системот на ЗПИС за комуникација со соодветните системи во земјите на ЕУ, со помош на проектот во рамките на ИПА, како и на промоција на системот кај корисниците на податоците преку специјализираните информативни емисии за земјоделството и храната, информации од светските берзи како и прегледи за движењето на цените за одредени производи од регионот и пошироко.

Репортери и соработници во ЗПИС

Подготвените извештаи во земјоделско пазарно - информативниот систем -ЗПИС, се темелат на заемната соработка на бројните репортери од пазарите, како и репортерите доставувачи на податоци од фирмите вклучени во ЗПИС.

Сакаме да изразиме благодарност на сите наши соработници - репортери од подрачните единици на МЗШВ, ветеринарните инспектори од Агенцијата за храна и ветеринарство, репортерите од Агенцијата за поттикнување на развој на земјоделството како и репортерите од фирмите доставувачи на податоци за откупени и произведени количини на земјоделски производи, за нивниот допринос во работата на ЗПИС.

Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство

Сектор за анализа на земјоделска политика

Одделение за ЗПИС

Улица: „Аминта трети“, бр. 2

1000 Скопје

Телефон:

централа 02 / 3134 477, локал 414,

www.zpis.gov.mk

Изготвил:

Горан Димовски

Советник за ЗПИС

e-mail: goran.dimovski@mzsv.gov.mk

Соработници:

Александра Петреска

Советник за ЗПИС

e-mail: aleksandra.petreska@mzsv.gov.mk

Зоран Николовски

Раководител на Сектор за анализа на земјоделска политика

Овошје и зеленчук

Карактеристично за 2015 година беа релативно поволните временски услови, кои допринесоа за добар квалитет кај повеќето видови на овошје и зеленчук. Понудата на зеленчукот и овошјето на пазарите на мало и големо во изминатава година беше на завидно ниво во текот на целата година. Кај поголемиот дел од земјоделските производи просечните пазарни цени се повисоки од ланските.

Карактеристика за оваа година споредбено со минатите години, особено на пазарите на мало, е се подобриот квалитет и снабденост со земјоделски производи.

Овошје - пазари на големо и мало

2015 година ќе ја одбележат високите цени кај јаткастото овошје. Зголемување на цената бележиме кај сите видови на јаткасто овошје, а драстично зголемување има кај **лупениот лешник** кој на пазарите во месеците јули-септември достигна неверојатна цена од 1200 до 1300 ден./кг. во просек. Инаку во 2015 година лешникот на пазарите на мало и големо се продаваше за 50 % поскапо споредено со 2014 година. Слично е и со цената на **лупениот орев** која е повисока за 24, 5%

Континуиран пораст на цената бележиме и кај **лупениот бадем** кој се продаваше за 9,3% поскапо на пазарите на големо и 22,3% повеќе на пазарите на мало споредено со 2014 година. Единстевено пад на цената бележиме кај **костенот** во просек од 8% на пазарите на мало до 15 % на пазарите на големо.

Намалување и стабилизирање на цената имаме кон крајот на годината скоро кај сите видови коскесто овошје.

Важно е да се напомене и дека поради недостаток на портокали и лимони во Турција и Грција, цитрусното овошје бележеше рекордно високи цени за период август—октомври 2015 година, па така лимонот во просек се продаваше по 140 ден/кг додека портокалите достигнаа цена од 90 ден/кг.

Со почетокот на бербата на цитрусите во втората половина на октомври цената драстично се намали и се стабилизира. Сепак на пазарите на големо, на годишно ниво цената е повисока за 6,7% кај лимоните и 34,8% кај портокалите.

Значајно е да се истакне и повисоката цена од 14,8 % кај **дињите** и 18,5 % **кајсиите** споредена со минатата година**.**

Значителен пад на цената од 22,7 % и 23 %, и релативно стабилна цена преку целата година

имавме кај **праските** и **нектарините.** Тие на пазарите на големо во просек се нудеа по цена од 25 до 30 ден./кг.

Тренд на намалување на цената на пазарите на мало во изминатава година имаме кај трпезното грозје и тоа кај црното од 15,6% и кај белото од 9,6%. По неколку години стабилна и релативно висока цена кај сите сорти на крушки, оваа година имаме пад на цената на крушките во просек од 7%.

Најголем пад на цента бележиме кај аронијата од 42,6% што се должи на зголемената понуда на ова бобичесто овошје.

Просечната најзастепена цена на јаболките на пазарите на големо кон крајот на 2015 година исто така бележи тенденција на намалување. Пад на цената на јаболките покарактеристичен е и за пазарите на мало (особено на пазарите Бит-пазар и Зелен пазар-Скопје) каде во месец декември цената на килограм јаболко во просек изнесуваше по 15 до 17 ден./ кг.

**Споредбените цени од пазарите на големо во 2014 / 2015 се прикажани во табела 1 .*

**Во табелите 2 и 3 претставени се просечните најзастапени цени за овоштие на пазарите на мало (зелените пазари) за 2014 и 2015 година, изразени во денари за килограм, како и стапката на пораст и опаѓање изразена во проценти.*

Табела 1* Просечни најзастапени цени на овошје од пазарите на **големо (кванташки пазари)**

Вид на овошје	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2014/15 (%)
Ајдаред	25, 4	22, 9	19, 99	- 12, 6 %
Златен Делишес	28	21, 9	24, 05	+ 9, 8 %
Јонаголд	29, 2	22, 4	18, 36	- 18, 1 %
Муцу	30, 6	23, 3	23, 57	+ 1, 2 %
Црвен Делишес	28, 2	22, 2	21, 07	- 5, 2 %
Грозје црно -трпезно	28	36, 4	30, 69	- 15, 6 %
Праски	19, 2	27, 4	21, 17	- 22, 7 %
Крушки	80, 2	70, 4	71, 32	+ 1, 3 %
Лубеници	10, 9	10, 5	9, 96	- 5, 1 %
Дињи	22, 6	22, 5	25, 83	+ 14, 8 %
Сливи	20, 5	22	22, 15	+ 0, 7 %
Банани	38	45, 4	47, 91	+ 5, 5 %
Јагоди	56, 5	72, 5	77, 78	+ 7, 3 %
Кајсии	65	50	75	+ 50 %
Киви	53, 9	48	46, 67	- 2, 7 %
Костени	62, 9	82, 5	70	- 15, 2 %
Лешници-чистени	468, 2	586	888, 5	+ 51, 6 %
Ореви-чистени	485, 7	458, 3	568, 17	+ 24 %
Лимони	65	58, 8	62, 71	+ 6, 7 %
Портокали	41, 3	29, 4	39, 63	+ 34, 8 %
Цреши	45	70	75, 56	+ 7, 9 %
Нектарини	32, 2	32, 5	25	- 23, 1 %
Грозје бело -трпезно	/	31	31, 9	+ 2, 9 %
Јапонско јаболко	/	20	19, 78	- 1, 1 %
Бадеми—чистени	/	619, 2	677, 08	+ 9, 3 %
Калинки	/	/	47, 5	/
Цитрон—жолт	/	/	48, 63	/
Мандарини	/	/	39, 9	/

Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари) табела 2**

Вид на овошје	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2014/15 (%)
Јаболко-Ајдаред	31, 5	28, 1	28, 31	+ 0, 7 %
Златен Делишес	39, 9	35, 9	35, 18	- 2, 1 %
Јаболко- Јонаголд	32, 4	28, 8	31	+ 7, 7 %
Јаболко-Муцу	42, 7	35, 1	36, 82	+ 5, 0 %
Црвен Делишес	37, 1	37, 4	37, 07	- 0, 8 %
Грозје црно -трпезно	34, 8	52	43, 9	- 15, 6 %
Праски	38, 6	41, 8	47	+ 12, 4 %
Крушки	88, 1	87, 5	81, 4	- 7, 0 %
Лубеници	14, 5	14, 9	15, 5	+ 4, 0 %
Дињи	32	32, 9	32, 42	- 1, 5 %
Сливи	27, 7	35, 7	39, 59	+ 10, 9 %
Банани	51, 4	55, 4	56, 65	+ 2, 3 %
Јагоди	148, 3	132, 4	91, 56	- 30, 8 %
Кајсии	68, 1	72, 7	86, 2	+ 18, 5 %
Киви	62, 9	74, 3	63, 25	- 14, 9 %
Костени	100, 8	108	98, 54	- 8, 8 %
Лешници-чистени	535, 6	637, 3	961, 06	+ 50, 8%
Ореви-чистени	477, 3	498, 7	622, 17	+ 24, 8 %
Лимони	76, 4	86	83, 83	- 2, 5 %
Портокали	53, 7	47	55, 18	+ 17, 4 %
Цреши	66, 8	85	87, 7	+ 2,7 %
Нектарини	49, 4	47, 7	52, 98	+ 11, 2 %
Грозје бело -трпезно	/	45	40, 68	- 9, 6 %
Вишни	/	49,8	55, 21	+ 10, 9 %
Мандарини	/	58,2	56, 58	- 2, 8 %
Малини	/	198,7	194, 9	- 1, 9 %
Капини	/	113,6	112, 29	- 1, 2 %
Боровинки	/	175,4	197, 33	+ 12, 5 %

* Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 3

Вид на овошје	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст / опаѓање 2014/15 (%)
Дуња	**71,9**	**77, 84**	**+ 8, 3 %**
Јаболко-Чадел	**31**	**29, 86**	**- 3, 7 %**
Јаболко-Грени Смит	**39,7**	**45, 97**	**+ 15,8 %**
Дренки	**48,3**	**46, 19**	**- 4, 4 %**
Мушмули	**37,5**	**32, 72**	**- 12, 7 %**
Аронија	**315,5**	**181, 12**	**- 42, 6 %**
Бадеми-чистени	**640,7**	**783, 44**	**+ 22,3 %**
Цитрон—жолт	**62,6**	**68, 33**	**+ 9, 2 %**
Цитрон—црвен	**62,2**	**66, 94**	**+ 7, 6 %**
Јапонско јаболко	**32,1**	**35, 37**	**+ 10, 2 %**
Калинка	**72,9**	**65, 4**	**- 10, 3 %**
Смоква	**48,9**	**62, 52**	**+ 27, 9 %**
Орев со лушпа	**/**	**161, 64**	**/**
Рибизла—црна	**/**	**211, 67**	**/**

Откупни цени на јаболка за реколта 2015 година

Релативно поволна година за јаболкарите со добри приноси и квалитет на јаболката, можеме да ја оцениме овогодинешната реколта. Во табелата се дадени просечните откупни цени на сорти јаболки по месеци и откупни просечни цени за реколта 2015 година заклучно со декември, 2015 година. Цените се изразени во денари за килограм.

Сорти на јаболка	Откупни цени октомври	Откупни цени ноември	Откупни цени декември	Просечни откупни цени -
Ајдаред	**10**	**9, 83**	**11**	**10, 28**
Муцо	**18**	**12, 5**	**13**	**14, 5**
Грени Смит	**/**	**14**	**/**	**14**
Црвен Делишес	**17, 67**	**14, 17**	**15**	**15, 61**
Златен Делишес	**14, 67**	**9, 5**	**10**	**11, 39**
Јонаголд	**15, 67**	**/**	**/**	**15, 67**
Чадел	**16**	**12, 83**	**13**	**13, 94**

**Графички приказ на најзастапени цени од пазарите на мало и големо по месеци на одредени видови на овошје*

Најзастапени цени на лупен орев на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

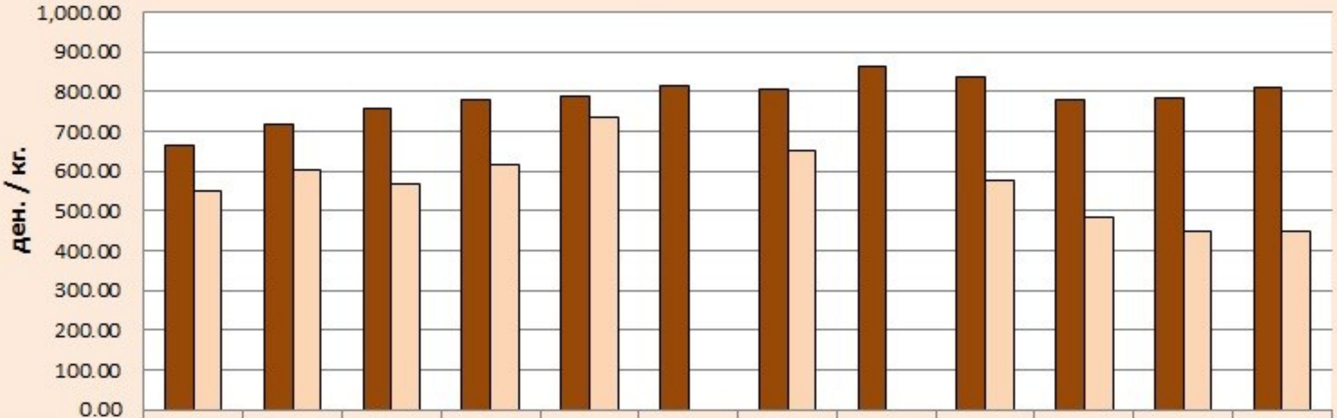

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	662.50	716.41	757.64	779.24	788.10	815.63	806.19	863.33	838.57	779.41	783.63	810.67
Пазари на големо	550.00	605.00	566.67	616.67	735.00		650.00		575.00	483.33	450.00	450.00

Најзастапени цени на банани и лимони на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

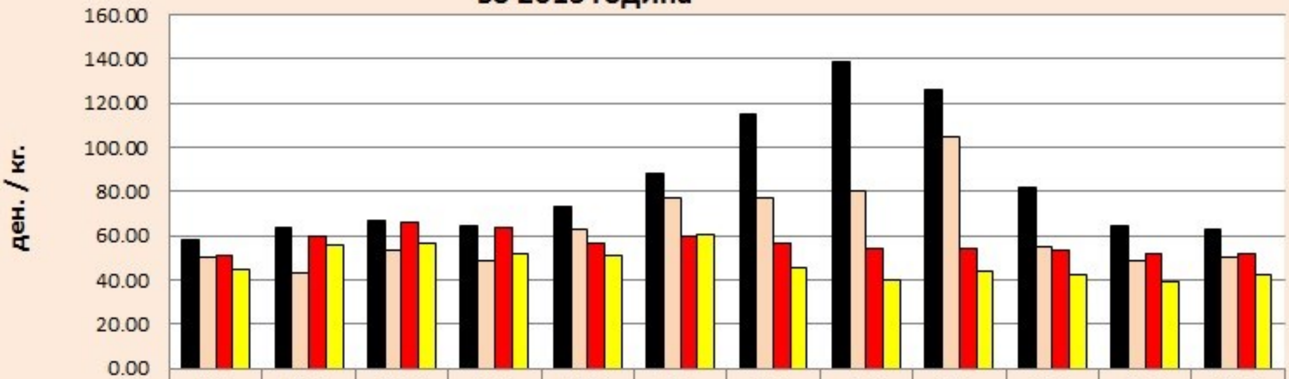

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Лимони-зелени пазари	58.40	63.49	67.18	64.93	73.63	88.01	115.25	138.75	126.14	82.21	64.67	63.26
Лимони-пазари на големо	50.00	43.33	53.33	48.75	63.33	77.50	77.50	80.00	105.00	55.00	48.75	50.00
Банани-зелени пазари	51.45	60.05	66.07	63.51	56.91	59.67	56.60	54.55	54.20	53.14	51.77	51.85
Банани-пазари на големо	45.00	55.67	56.67	51.88	51.00	60.33	46.00	40.00	44.25	42.50	39.25	42.33

Најзастапени цени на јаболки (јонаголд) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

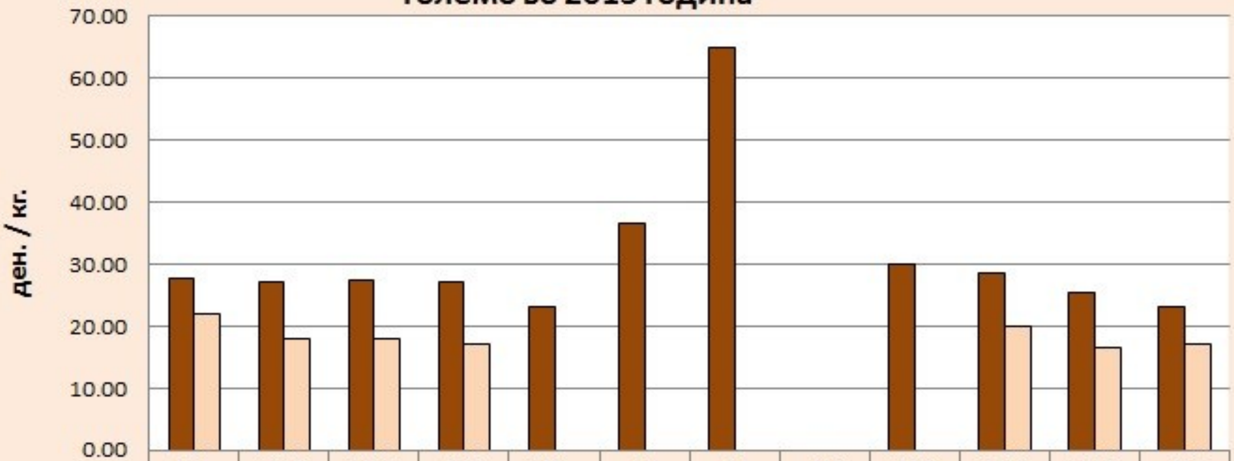

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	27.60	27.02	27.37	27.01	23.10	36.67	65.00		30.00	28.65	25.42	23.02
Пазари на големо	22.00	18.00	18.00	17.00						20.00	16.50	17.00

Најзастапени цени на јаболки (ајдаред) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

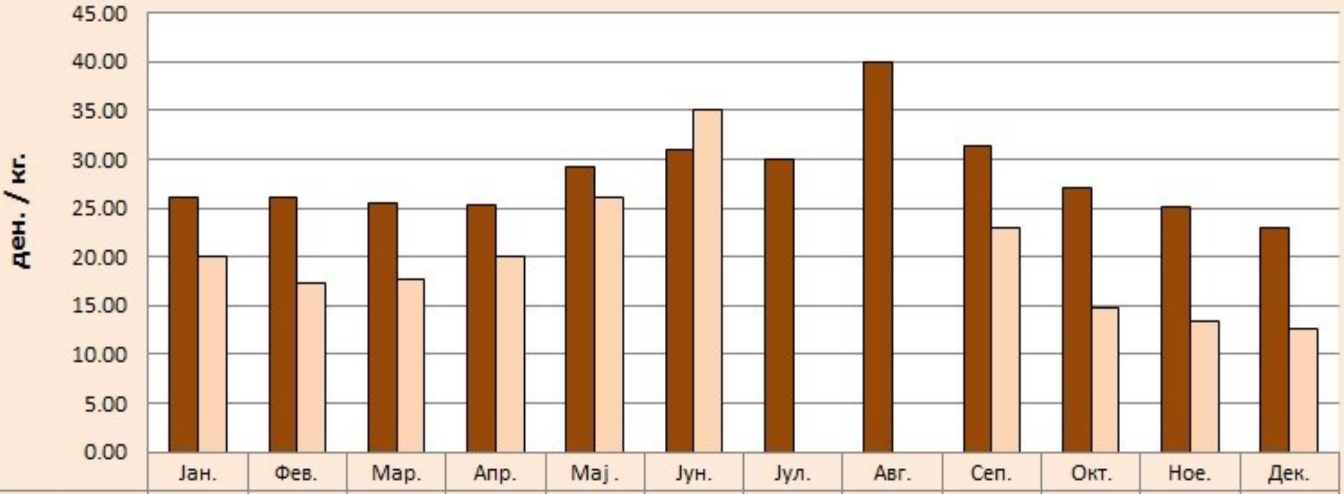

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	26.07	26.12	25.58	25.32	29.17	31.04	30.00	40.00	31.31	26.99	25.16	22.91
Пазари на големо	20.00	17.33	17.67	20.00	26.00	35.00			23.00	14.75	13.50	12.67

Најзастапени цени на јаболки (златен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

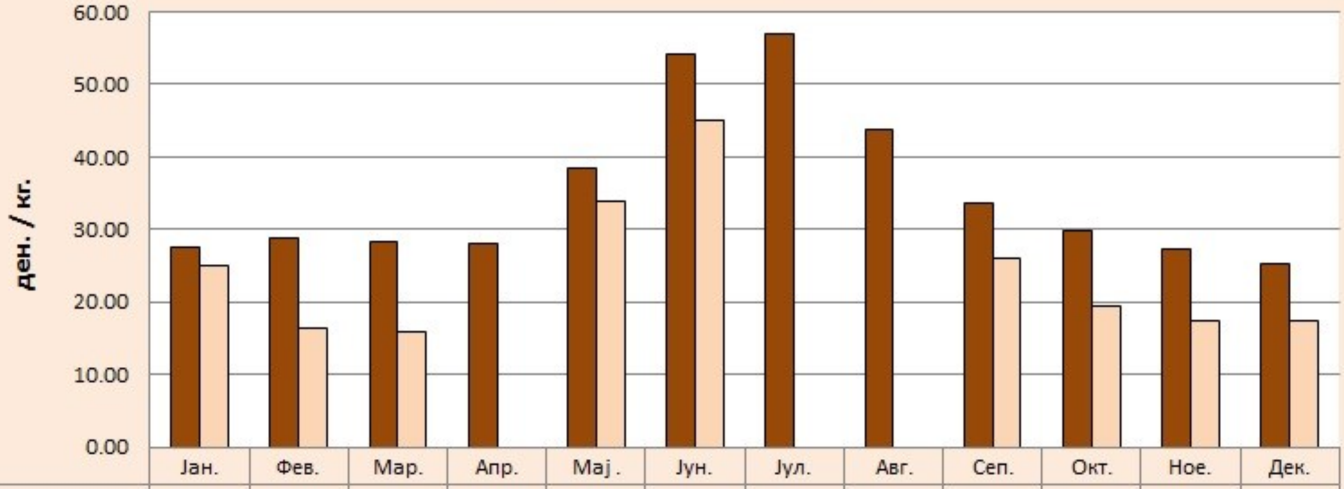

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	27.64	28.88	28.30	28.03	38.45	54.13	57.01	43.71	33.57	29.72	27.40	25.32
Пазари на големо	25.00	16.33	16.00		34.00	45.00			26.00	19.33	17.50	17.33

Најзастапени цени на јаболки (црвен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

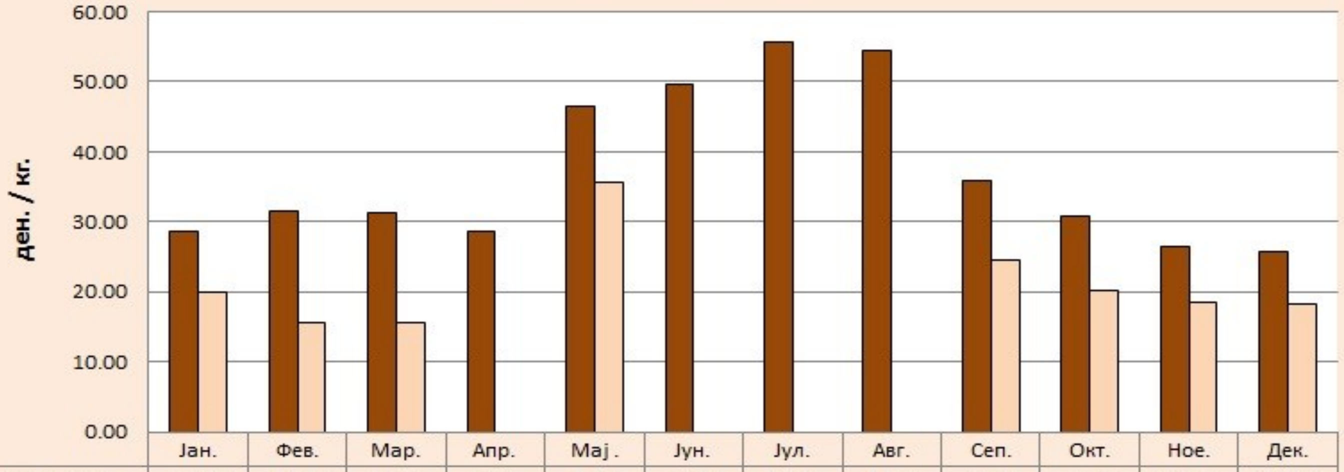

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	28.66	31.42	31.22	28.53	46.50	49.63	55.71	54.44	35.86	30.81	26.42	25.64
Пазари на големо	20.00	15.67	15.50		35.67				24.50	20.25	18.60	18.33

Најзастапени цени на јаболки (муцо) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

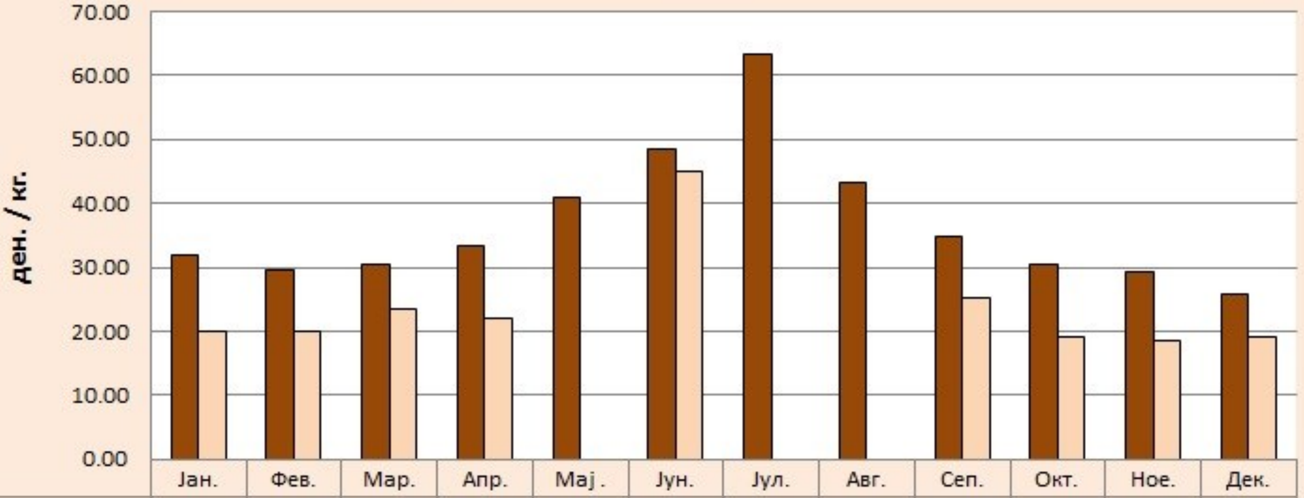

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Муцо-Зелени пазари	32.01	29.55	30.31	33.33	41.00	48.60	63.33	43.33	34.75	30.59	29.21	25.80
□ Пазари на големо	20.00	20.00	23.33	22.00		45.00			25.33	19.00	18.50	19.00

Најзастапени цени на праски на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

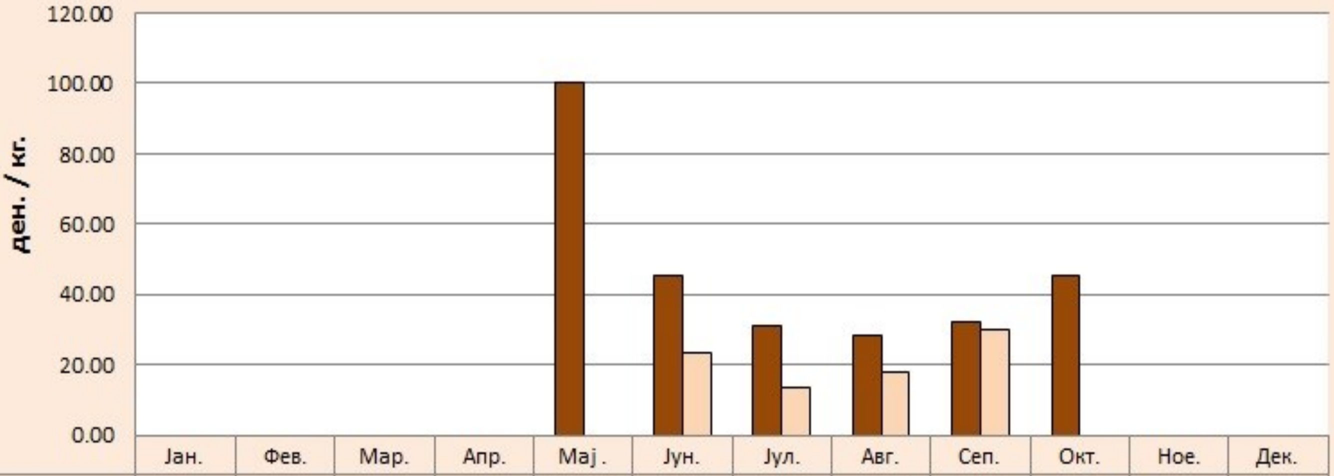

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари					100.00	45.19	30.97	28.14	32.33	45.42		
□ Пазари на големо						23.33	13.33	18.00	30.00			

Најзастапени цени на трпезно грозје (црно и бело) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

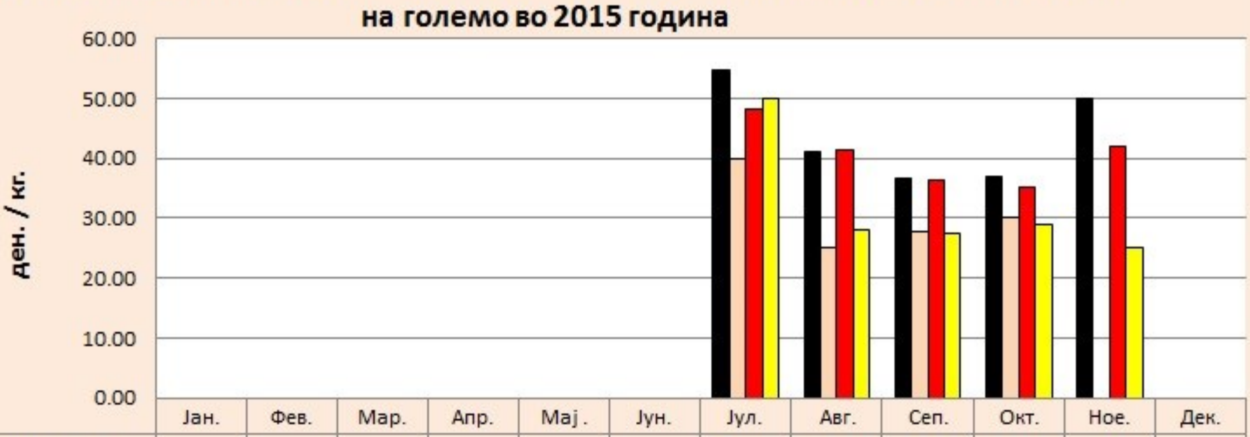

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Црно грозје-зелени пазари							54.83	41.20	36.53	36.98	49.97	
□ Црно грозје-пазари на големо							40.00	25.00	27.75	30.00		
■ Бело грозје-зелени пазари							48.29	41.33	36.45	35.26	42.06	
□ Бело грозје-пазари на големо							50.00	28.00	27.50	29.00	25.00	

Најзастапени цени на лубеници на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

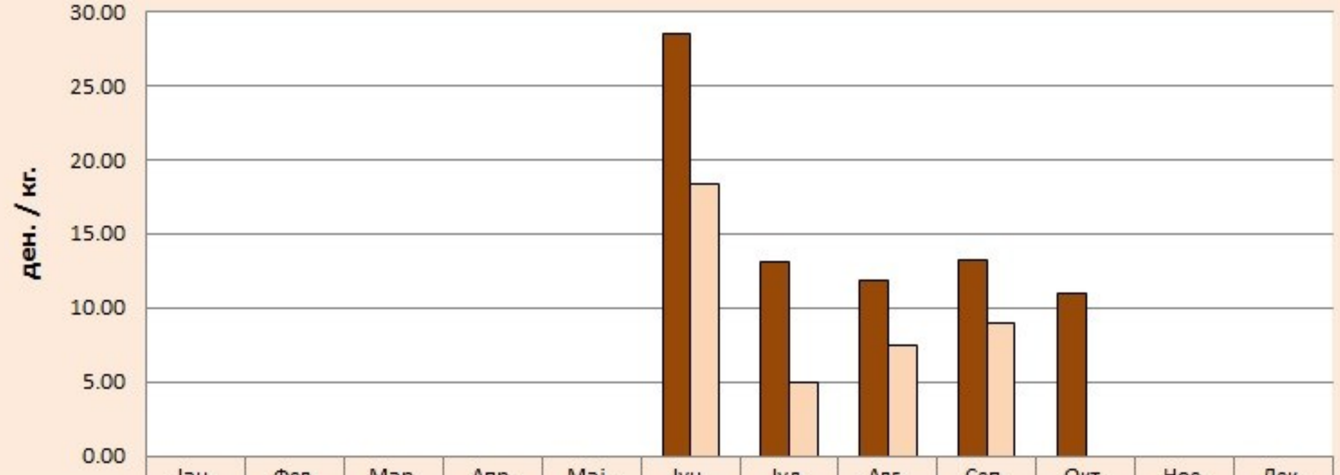

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						28.46	13.12	11.84	13.20	10.93		
Пазари на големо						18.33	5.00	7.50	9.00			

Најзастапени цени на дињи на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

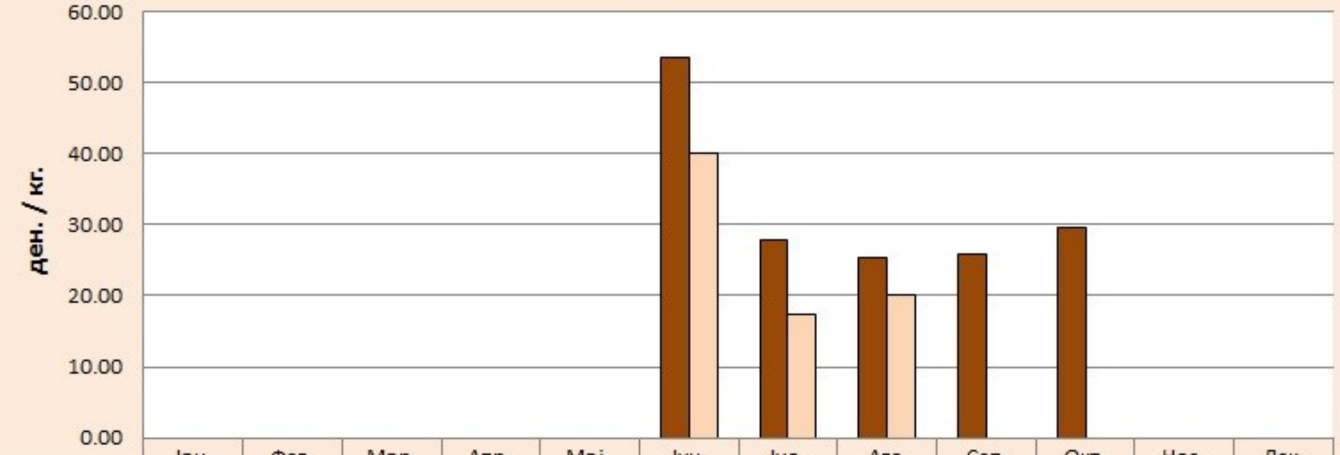

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						53.42	27.93	25.26	25.96	29.51		
Пазари на големо						40.00	17.50	20.00				

Најзастапени цени на сливи на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

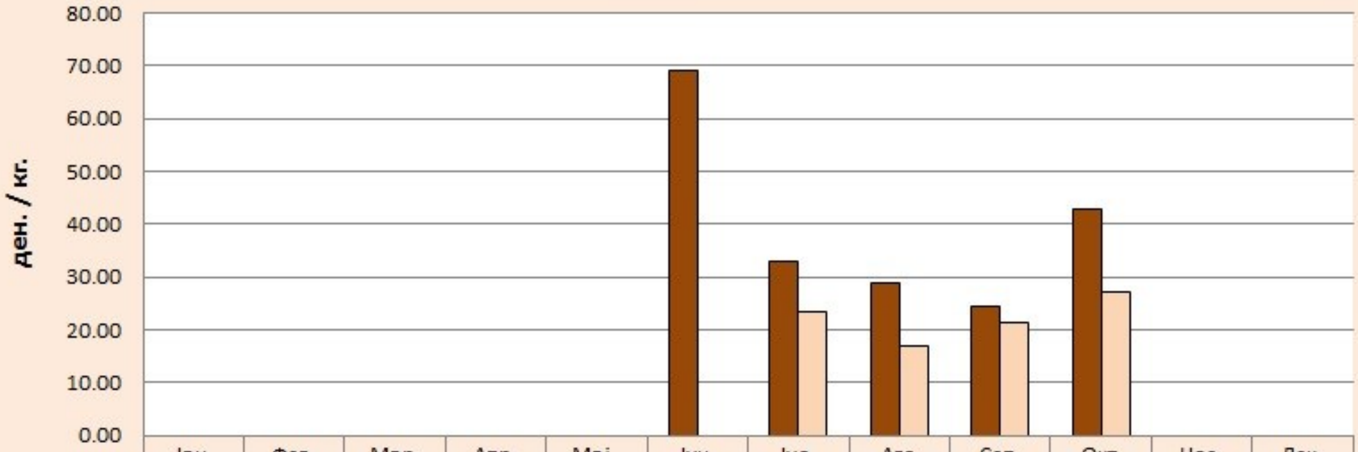

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари						68.93	33.09	28.77	24.34	42.80		
Пазари на големо							23.33	17.00	21.25	27.00		

Најзастапени цени на круши на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

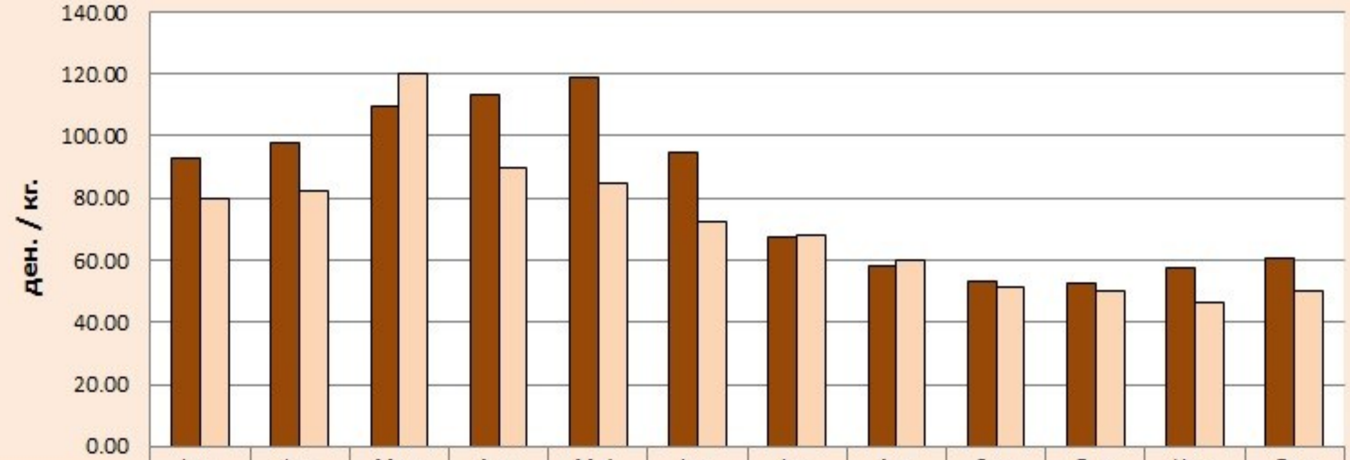

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	92.85	97.81	109.46	113.46	118.98	94.85	67.37	58.38	53.00	52.77	57.35	60.54
Пазари на големо	80.00	82.50	120.00	90.00	85.00	72.50	68.33	60.00	51.25	50.00	46.25	50.00

Најзастапени цени на јагоди на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

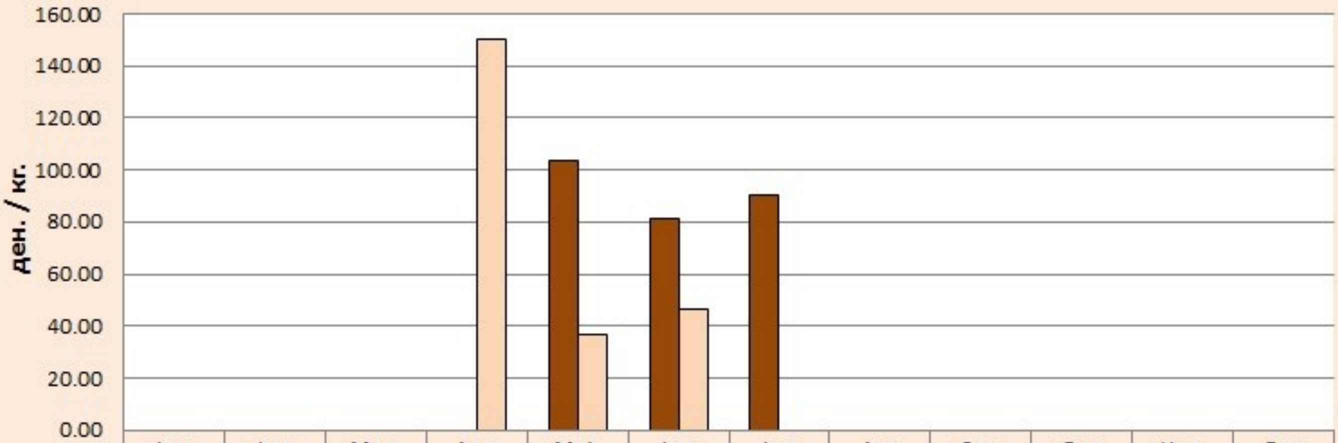

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари					103.60	81.07	90.00					
Пазар на големо				150.00	36.67	46.67						

Најзастапени цени на лешник (чистен) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

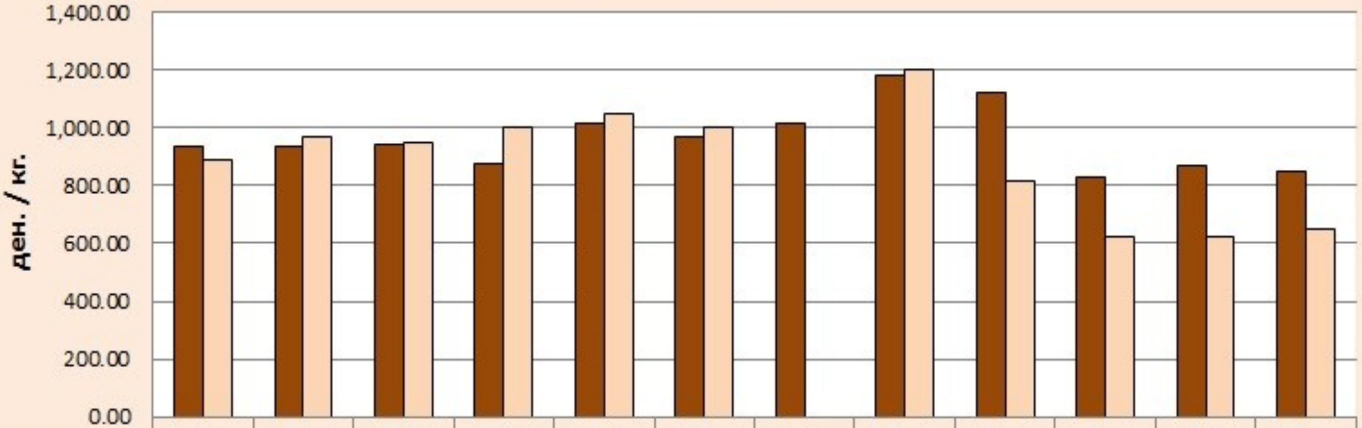

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	931.25	933.47	940.43	877.81	1,014.00	969.94	1,016.11	1,180.00	1,121.61	830.28	866.67	851.19
Пазар на големо	890.00	966.67	950.00	1,000.00	1,050.00	1,000.00		1,200.00	816.67	625.00	625.00	650.00

Зеленчук - пазари на големо и мало

На **пазарите на големо** во 2015 година забележителен е тренд на пораст на најзастапените просечни цени и тоа најмногу кај **зелката** од 30 %, **краставицата** од 33 %, **брокулата** од 21%, **пиперот** од 10,5 % и **морковите** 10,6%, **Благиот пипер** во првите четири месеци од почетокот на годината имаше карактеристично висока цена од 130 ден./кг и во тој период бележиме слаба понуда во која преовладуваа пиперки од увоз. Споредено со минатата година и кај пиперот имаме пораст на цената за 13%.

Спротивно на белиот пипер кај **црвената пиперка—капија** имаме пад на цената во просек од 7 %, Намалување на цените бележиме и кај **компирот** од 32 %, **кромидот** од 17 %, и г**равот** од 8%. По минатогодишниот раст на цената на **оризот** оваа година имаме пад од 8% и стабилизација на цената.

Пазарот на **домати** и цената на истите, како и минатите години, најмногу е одредена од сезонскиот карактер на производството, па така цената на почетокот на годината во првите четири месеци се движеше околу 80 до 100 ден./кг а својот минимум го достигна во месец август со цена од 10 ден./кг. Карактеристично за 2015 година беше стабилната цена на доматот без поголеми флуктуации преку целата година.

Исто така важно е да се одбележи и високата цена на **зелката** особено во сезоната на зимници кога во просек се нудеше по 10 до 15 ден./кг.

Пазарите на мало преку целата година изобилуваа со богата понуда од зеленчук, а забележителна беше ниската цена кај компирот преку целата година и невообичаено високата цена кај **зелката** , **морковот** и **лукот**, кој кон крајот на годината на пазарите во Скопје се продаваше по 300 ден./кг .

Тренд на пораст на најзастапените просечни цени има кај повеќето зеленчуци. Најголемо зголемување на цената има кај **зелката** од 41%, **краставиците од** 10% , **морковите** од 20% и **лукот** од 27%,.

Драстично намалување на цените на пазарите на мало има кај **компирот** од 9,4 %. кој достигна просечна цена од 22,6 ден./кг и преку целата година цената беше стабилна без поголеми осцилации. Пад на цената од 7,2 % бележиме кај **гравот** и кај **оризот** од 2% .

Просечната најзастапена цената на **доматот** во 2015 година изнесуваше 62,4 ден./кг, и е незначителен раст од 2% споредено со лани.

Стапката на пораст и опаѓање, како и просечните назастапени цени од **пазарите на големо за 2014 и 2015 година на позначајните видови зеленчук се дадени во **табела 4**.*

Во **табелата 5 се претставени споредбените просечни цени за 2014 и 2015 година од **зелените пазари.***

* Просечни најзастапени цени на зеленчук од **пазарите на големо (кванташки пазари)** табела 4,

Вид на зеленчук	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст/ опаѓање 2014 / 15
Пиперки благи	54, 9	60, 6	68, 68	+ 13, 3 %
Компири	23, 4	19, 3	13, 08	- 32, 1 %
Кромид	24, 1	20, 7	17, 15	- 17, 1 %
Домати	54, 2	48, 2	47	- 2, 4 %
Зелка	15, 1	13, 7	17, 9	+ 30, 3 %
Краставици	48, 2	35, 5	47, 21	+ 32, 9 %
Ориз	55	64, 7	59, 55	- 7, 9 %
Црвени пиперки	25, 3	29, 3	27, 15	- 7, 3 %
Моркови	25, 1	24	26, 58	+ 10, 6 %
Грав	118, 7	129, 8	119, 27	- 8, 1 %
Леќа	70	76, 7	76	- 0, 9 %
Грашок	30	/	40	/
Кикирики—лушпа	/	/	110	/
Зелена салата—парче	11, 6	13, 9	10, 35	- 25, 3 %
Карфиол	34	39, 2	53, 4	+ 36, 3 %
Лук	110, 6	136, 3	152, 85	+ 12, 2 %
Спанаќ	31, 8	32, 9	30, 25	- 8, 2 %
Тикви	19	11, 5	14, 33	+ 24, 3 %
Цвекло	26, 3	23, 3	18, 07	- 22, 4 %
Зелка—црвена	22, 2	23, 4	35	+ 49, 6 %
Брокули	86, 1	90, 7	110	+ 21, 3 %
Пиперки лути	/	69, 7	56, 88	- 18, 4 %
Модар патлиџан	/	23, 3	24, 93	+7, 0 %
Пиперки Бабури	/	47, 5	36, 67	- 22, 8 %
Праз –парче	/	4, 33	6, 15	+ 42, 0 %
Корнишони	/	30	25, 09	- 16, 4 %
Компири-млад	/	27, 5	33, 88	+ 23, 2 %

* Просечни најзастапени цени на зеленчук **од пазарите на мало (зелени пазари)** (табела 5,)

Вид на зеленчук	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст опаѓање 2014/15
Пиперки благи	80, 3	78, 8	81, 65	+ 3, 6 %
Компири	30, 3	25	22, 61	- 9, 4 %
Компири-млади	43, 6	44, 6	39, 55	- 11, 4 %
Кромид	29, 5	27, 5	27, 46	- 0, 1 %
Домати	61, 3	61, 2	62, 39	+ 1, 9 %
Зелка	19	18, 1	25, 44	+ 40, 6 %
Краставици	59	56, 2	61, 47	+ 9, 3 %
Ориз	66, 1	80, 2	78, 76	- 1, 8 %
Црвени пиперки	30, 8	33, 6	33, 39	- 0, 6 %
Моркови	38	36, 1	43, 4	+ 20, 1 %
Грав	135, 1	154, 8	143, 69	- 7, 2 %
Леќа	87, 6	84, 2	91, 48	+ 8, 6 %
Грашок	45, 3	42, 8	49, 76	+ 16, 2 %
Боранија	54, 1	55, 5	61, 06	+ 10, 1 %
Зелена салата-парче	15, 6	17, 2	19, 38	+ 12, 6 %
Карфиол	76, 3	82, 1	82, 04	- 0, 1 %
Лук	129, 1	137	174, 17	+ 27, 2 %
Спанаќ	47, 4	47	56, 88	+ 21, 0 %
Тикви	22, 1	18, 7	21, 8	+ 16, 4 %
Цвекло	36, 9	33, 1	36, 29	+ 9, 5 %
Зелка—црвена	27, 3	26, 9	33, 39	+ 24, 2 %
Брокули	115, 6	111, 7	106, 54	- 4, 7 %
Суви пиперки—низа	256, 6	271, 7	288, 92	+ 6, 4 %
Корнишони	33, 9	34, 1	33, 7	- 1, 3 %
Феферони	/	36, 1	40, 62	+ 12, 5 %
Модар патлиџан	/	78, 5	82, 09	+ 4, 6 %
Пашканат	/	108, 1	115, 81	+ 7, 1 %
Кикирики -зрно	/	127, 5	152, 16	+ 19, 3 %
Праз—парче	/	/	11, 24	/
Маслинки	/	/	213, 19	/
Целер	/	/	99, 17	/
Пиперки– Бабури	/	/	53, 9	/

* Во графиконите се дадени цените од пазарите на **мало и големо** за 2015 година- по месеци

Најзастапени цени на домати на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

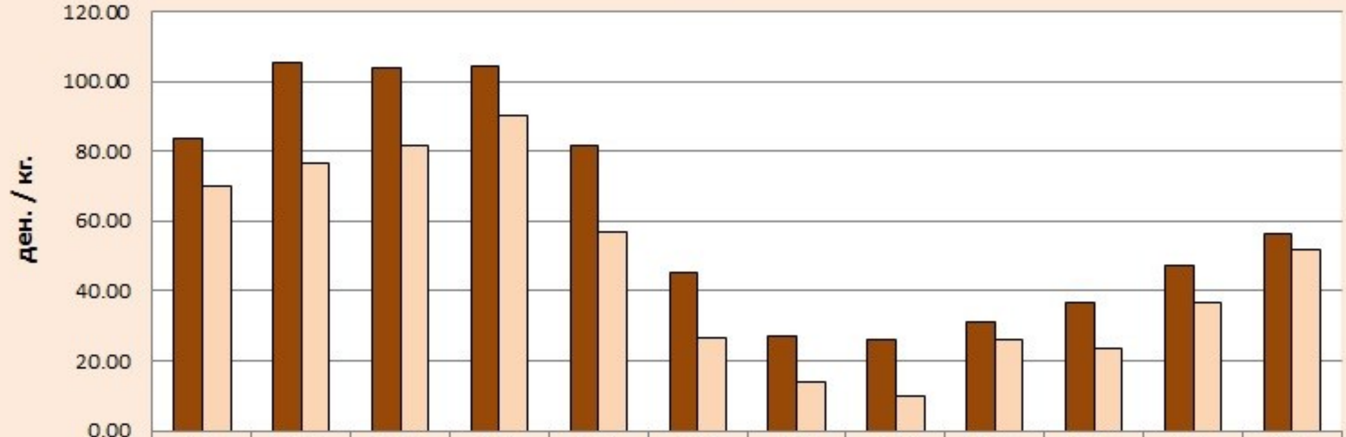

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	83.38	105.52	103.94	104.33	81.72	45.07	27.16	26.37	31.04	36.47	47.34	56.29
Пазари на големо	70.00	76.67	81.67	90.00	56.67	26.75	14.00	10.00	26.25	23.75	36.50	51.67

Најзастапени цени на компири на зелените пазари и пазарите на големо во 2015година

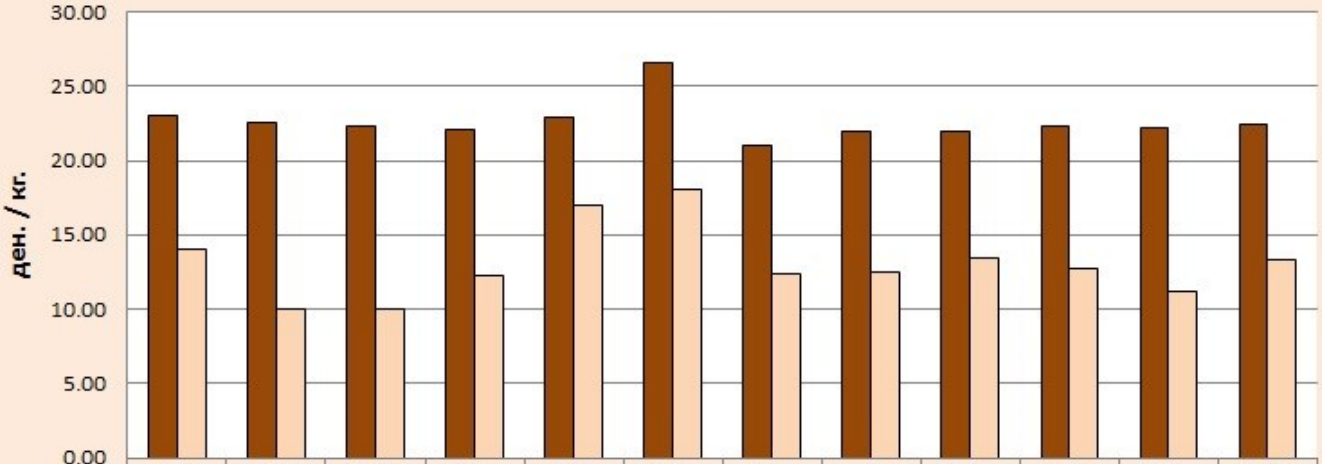

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	23.07	22.54	22.32	22.09	22.92	26.50	21.03	21.94	22.01	22.31	22.16	22.45
Пазари на големо	14.00	10.00	10.00	12.25	17.00	18.00	12.33	12.50	13.50	12.75	11.25	13.33

Најзастапени цени на благи пиперки на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

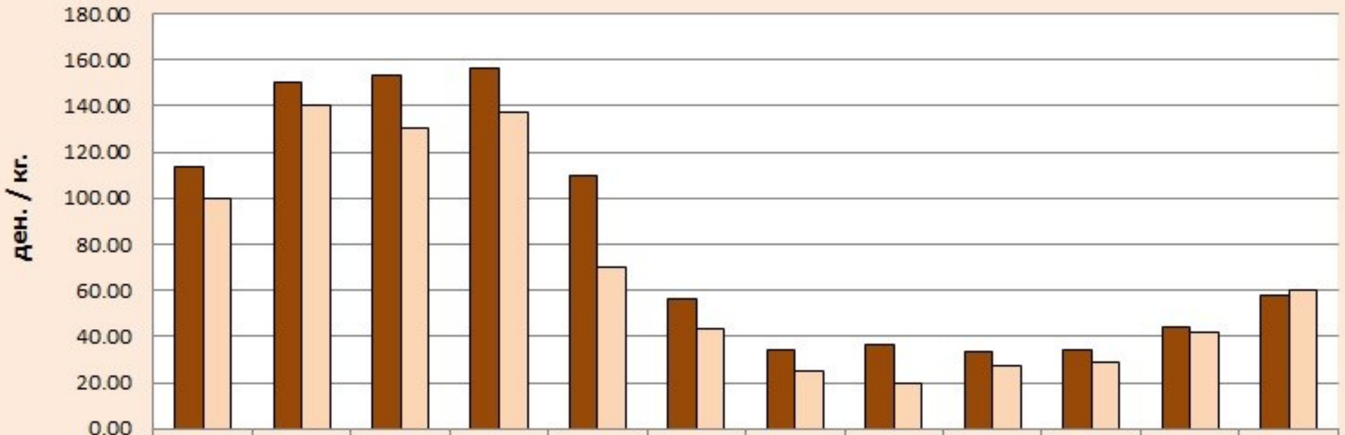

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	113.41	150.22	153.25	156.19	110.00	56.42	33.99	36.23	33.41	34.54	44.02	58.16
Пазари на големо	100.00	140.00	130.00	137.50	70.00	43.33	25.33	20.00	27.25	28.75	42.00	60.00

Најзастапени цени на карфиол на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

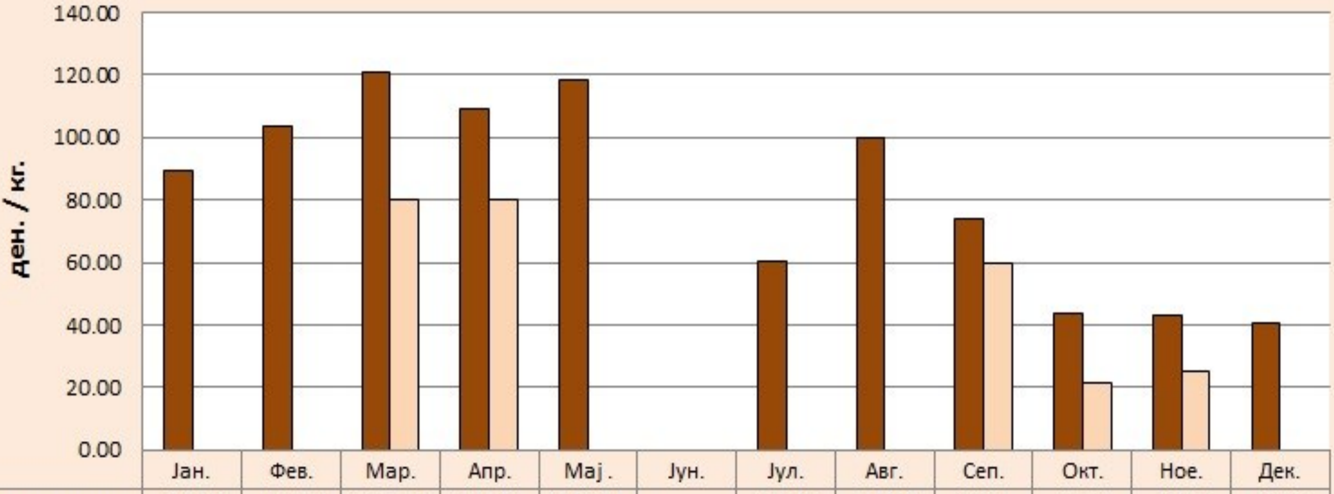

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	89.20	103.58	121.09	109.01	118.34		60.42	100.00	74.02	43.52	42.80	40.44
Пазари на големо			80.00	80.00					60.00	21.67	25.33	

Најзастапени цени на цвекло на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

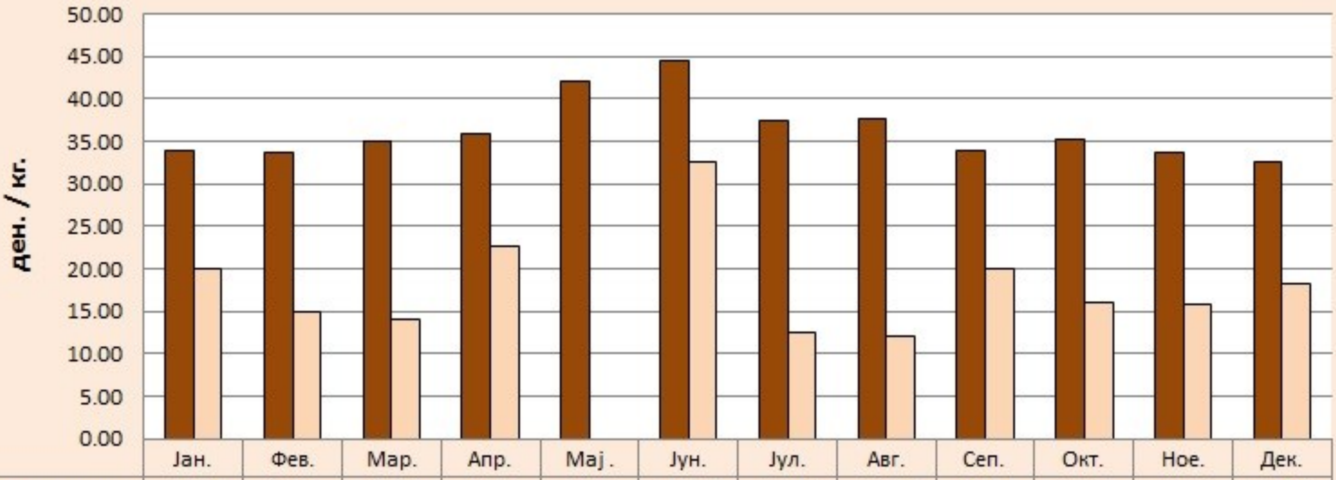

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	33.94	33.75	34.88	35.95	42.02	44.41	37.49	37.58	33.94	35.16	33.72	32.59
Пазари на големо	20.00	15.00	14.00	22.67		32.50	12.50	12.00	20.00	16.00	15.75	18.33

Најзастапени цени на праз на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

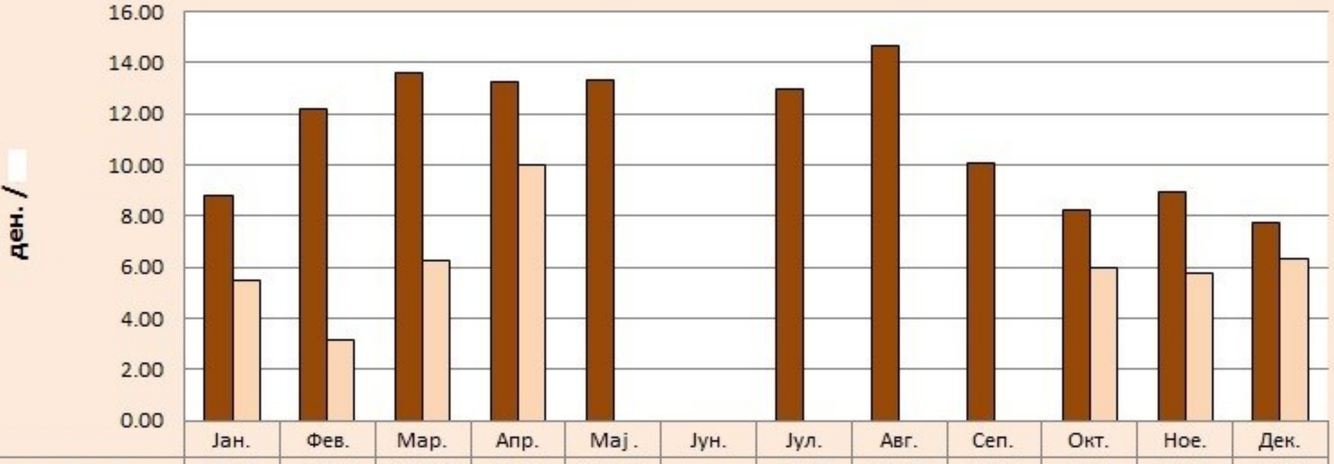

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Праз-парче на мало	8.78	12.15	13.62	13.25	13.29		12.93	14.62	10.09	8.21	8.96	7.73
Праз-парче на големо	5.50	3.17	6.27	10.00						6.00	5.75	6.33

Најзастапени цени на кромид на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

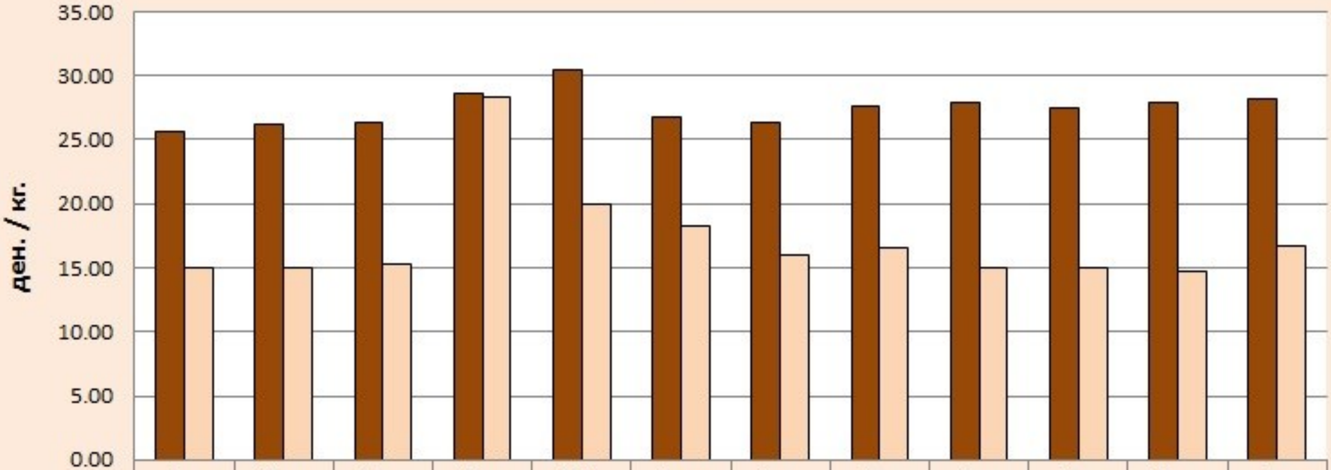

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25.61	26.22	26.40	28.55	30.40	26.83	26.39	27.60	27.88	27.54	27.85	28.20
Пазари на големо	15.00	15.00	15.33	28.25	20.00	18.25	16.00	16.50	15.00	15.00	14.75	16.67

Најзастапени цени на краставици на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

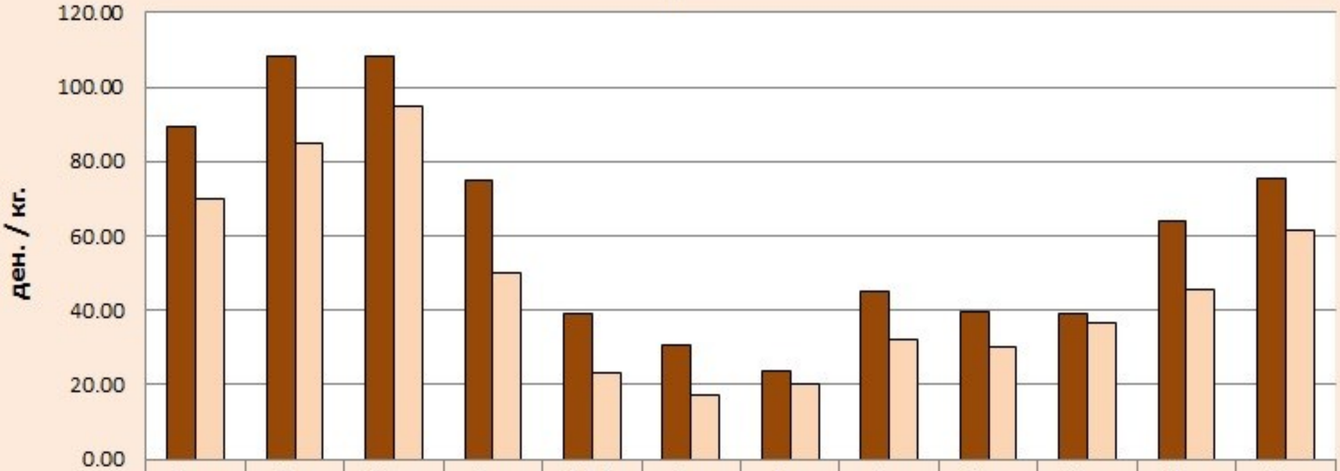

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	89.50	108.28	107.97	74.72	39.11	30.71	23.89	45.33	39.72	39.07	64.15	75.23
Пазари на големо	70.00	85.00	95.00	50.00	23.33	17.25	20.00	32.00	30.00	36.50	45.75	61.67

Најзастапени цени на црвени пиперки (капија) на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

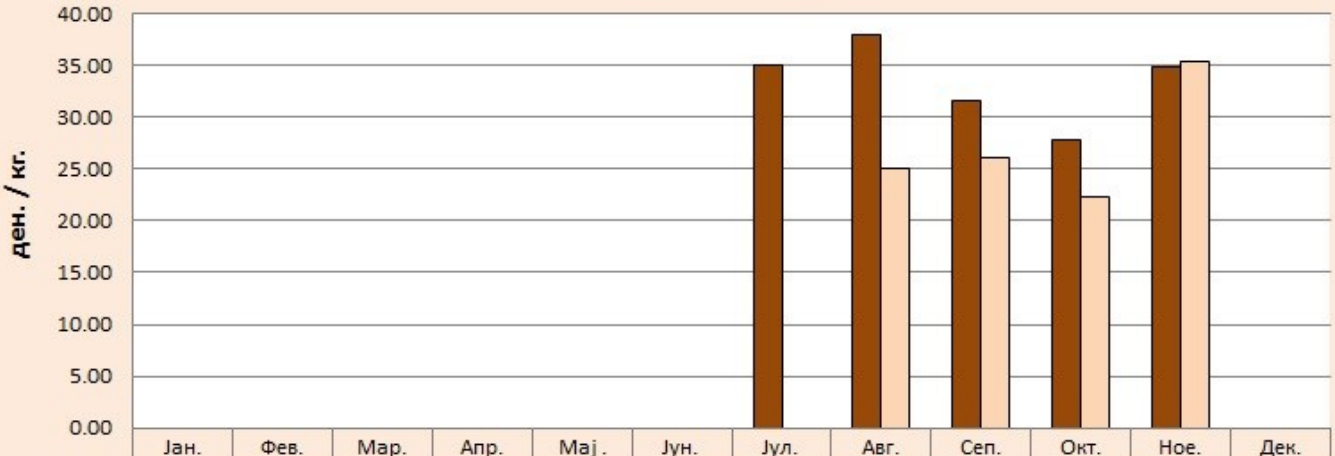

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари							35.00	37.90	31.48	27.72	34.85	
Пазари на големо								25.00	26.00	22.25	35.33	

Најзастапени цени на морков на зелените и пазарите на големо 2015

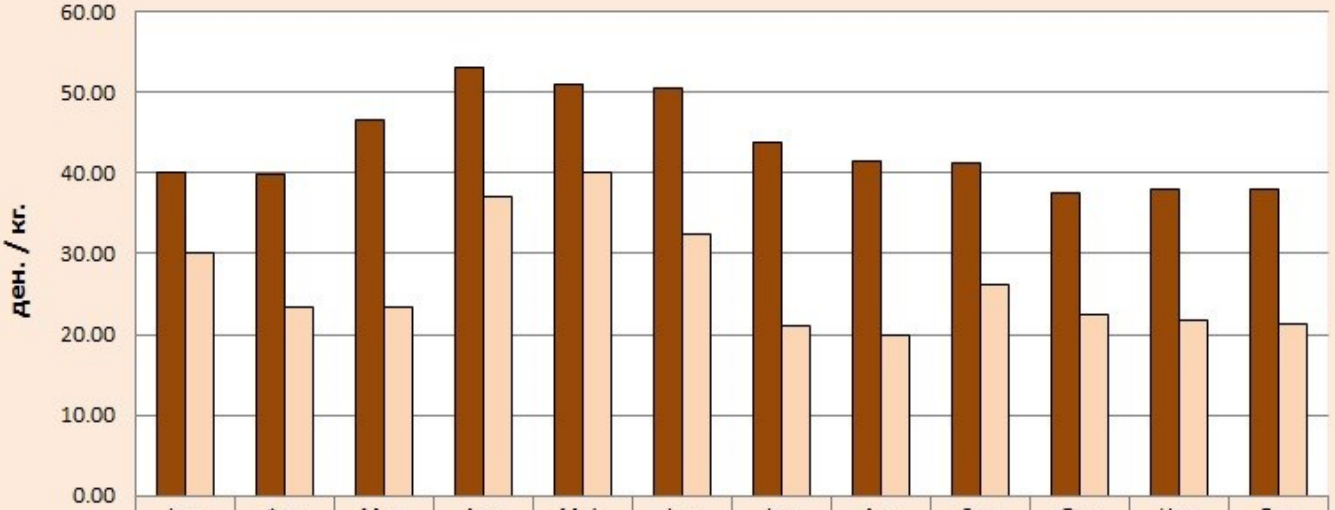

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	40.15	39.75	46.55	52.99	50.87	50.40	43.85	41.46	41.18	37.63	38.03	37.93
□ Пазари на големо	30.00	23.33	23.33	37.00	40.00	32.50	21.00	20.00	26.25	22.50	21.75	21.33

Најзастапени цени на ориз на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

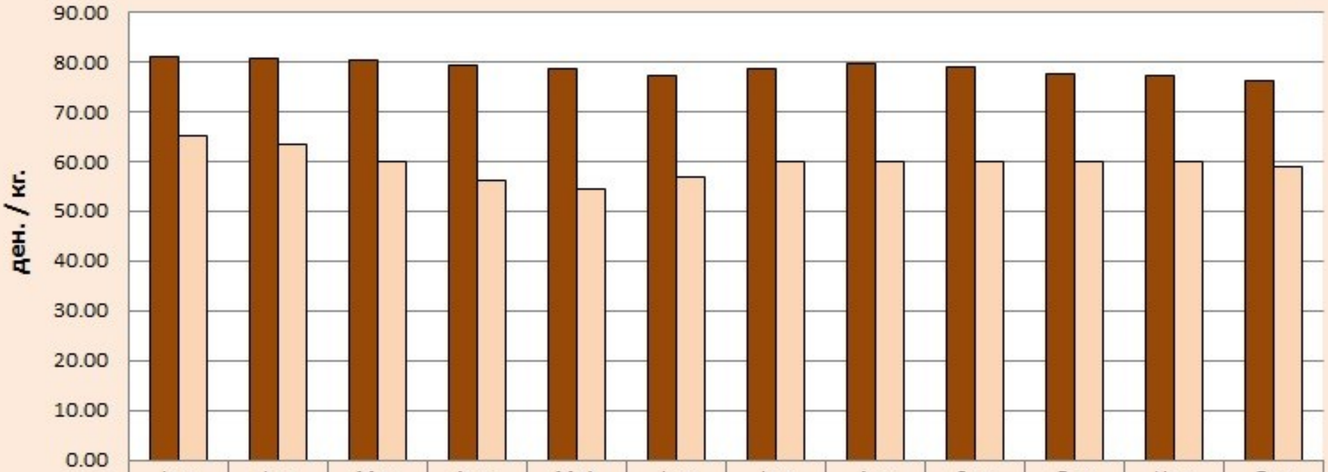

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр..	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	81.00	80.72	80.22	79.21	78.63	77.24	78.70	79.58	78.95	77.67	77.04	76.12
□ Пазари на големо	65.00	63.33	60.00	56.25	54.33	56.67	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	59.00

Најзастапени цени на зелка на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

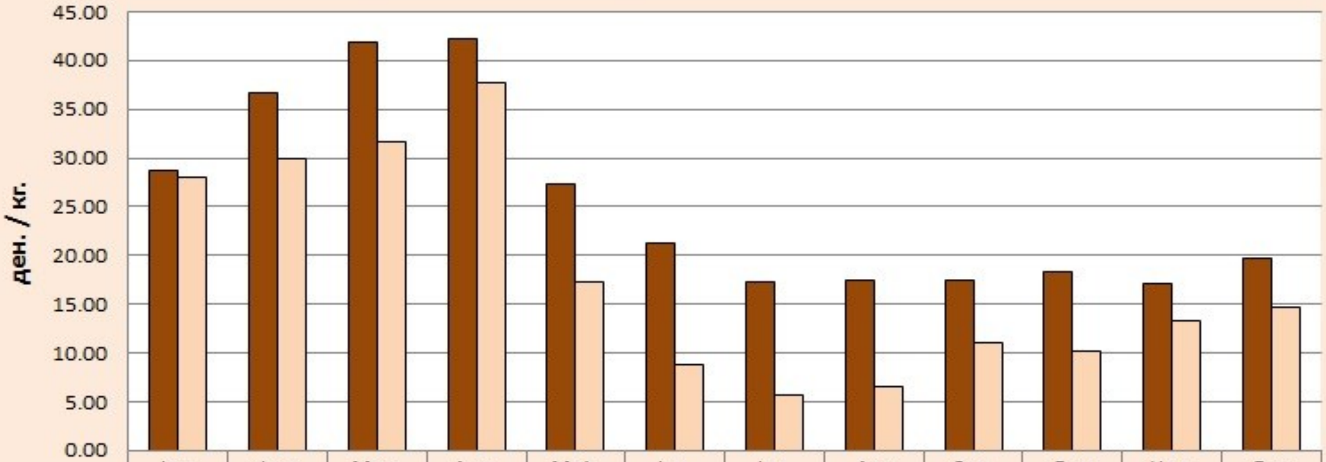

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	28.68	36.66	41.93	42.25	27.36	21.34	17.19	17.37	17.46	18.37	17.04	19.65
□ Пазари на големо	28.00	30.00	31.67	37.75	17.33	8.75	5.67	6.50	11.00	10.25	13.25	14.67

Најзастапени цени на грав на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

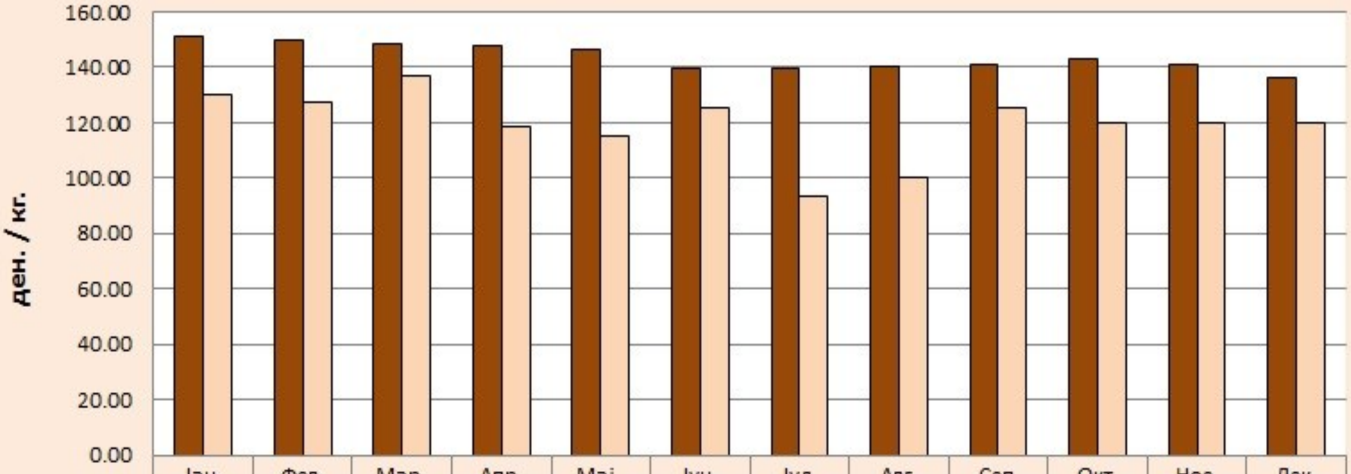

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	151.27	149.59	148.31	147.73	146.09	139.82	139.54	140.48	141.09	142.90	141.21	136.29
Пазари на големо	130.00	127.50	136.67	118.75	115.00	125.00	93.33	100.00	125.00	120.00	120.00	120.00

Најзастапени цени на спанаќ на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

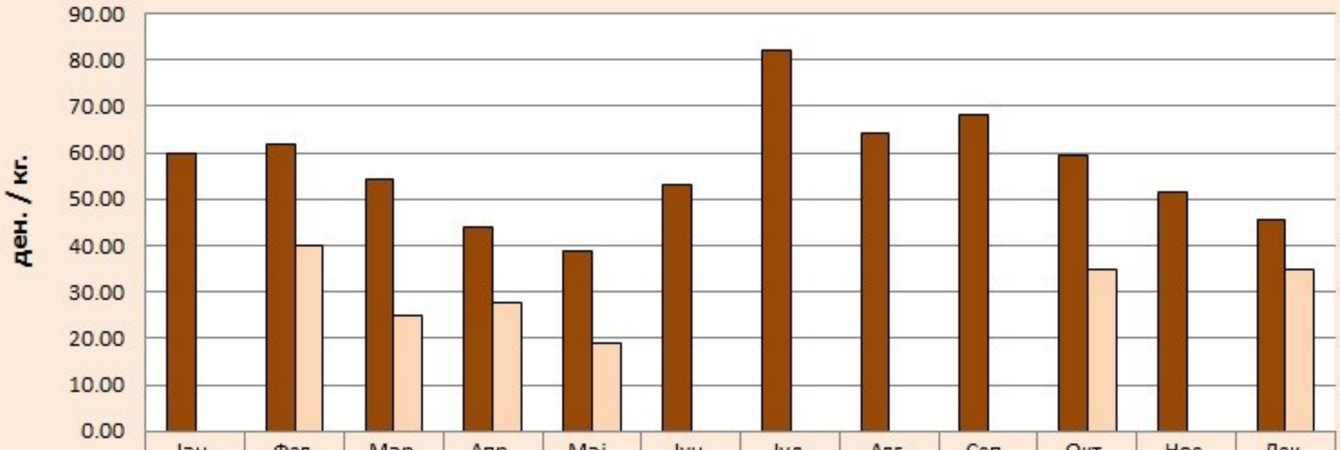

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	59.90	61.81	54.31	43.91	38.96	53.09	81.89	64.34	68.21	59.37	51.28	45.53
Пазари на големо		40.00	25.00	27.50	19.00					35.00		35.00

Најзастапени цени на лук на зелените пазари и пазарите на големо во 2015 година

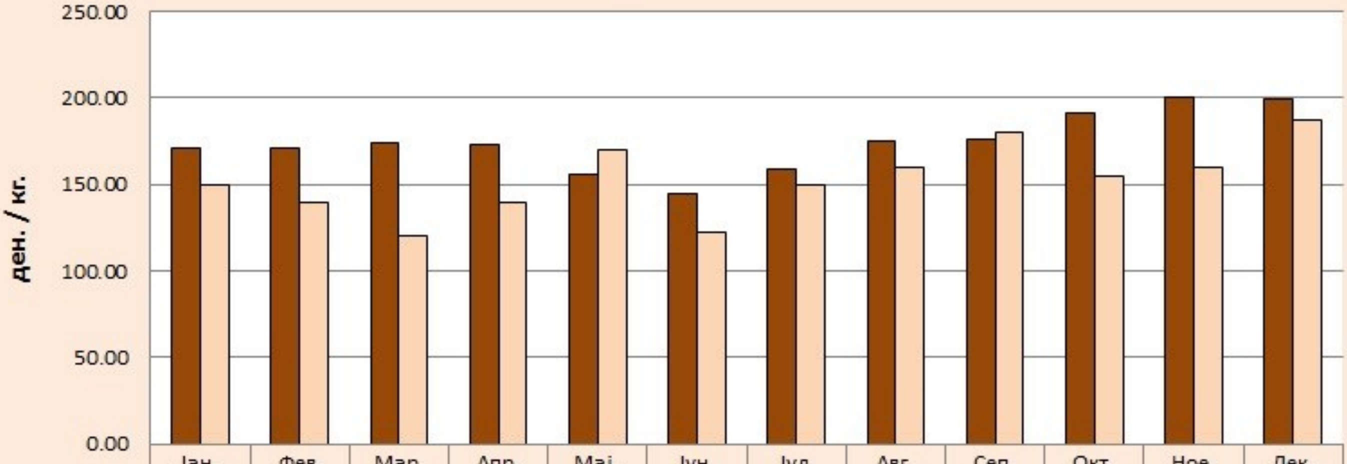

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	171.40	170.64	173.46	172.70	156.09	144.96	158.63	175.18	176.44	190.84	200.11	199.61
Пазари на големо	150.00	140.00	120.00	140.00	170.00	122.50	150.00	160.00	180.00	155.00	160.00	186.67

Добиточни пазари

Добиточните пазари во 2015 година ги окарактеризираа ниските цени и се поголемата понуда на категоријата свињи, особено во втората половина на годината, како и повисоките цени кај категоријата кози.

Пазарот на говеда го одбележа слабата понуда и незначително повисоката цена кај **молзните крави, биковите над 18 месеци и телињата од расата Симентал**.

Поголем раст на цената има кај **Бушата** која за разлика од лани оваа година се продаваше по цена повисока за 5,5 % и **телињата од 1 до 6 месеци** за 5,2%

Слично на говедата, кај **козите** се бележи тренд на пораст на цената. Кај овие категории, особено кај **молзните кози,** има пораст од 7,5% додека кај **јарињата до 20 килограми** со раст од скоро 2,5 % .

Раст на цената од 9,2 % има и кај овните додека кај **молзните овци,** имаме намалување на цената од 5,6%

Драстично намалување на цената оваа 2015 година бележиме кај сите категории **свињи** што е континуитет на падот цената од 2014 година. Оваа година намалувањето е во просек од 13 %.

Кај **Гоениците со тежина од 80 до 120 кг** бележиме намалување на цената за 8,5 %.

Гоениците над 120 кг достигнаа просечна најзастапена цена од 80 ден./кгр, за разлика од лани кога цената на добиточните пазари изнесуваше 92,6 ден./кг ,односно пад на цената за 13,3 %.

Кај **прасињата со тежина од 20 до 35 кг** има најголем пад на цената од 14,9%. Во првата половина од 2015 година цената беше стабилна и во просек се движеше од 130 до 150 ден./кг жива мера. Во втората половина бележиме тренд на намалување за на крајот на годината центата падна на 90 ден./кг жива мера.

Прасиња со телесна тежина до 20 кг се продаваа во просек по 141,5 ден./кг жива мера што е пад на цената од скоро 12 % споредено со 2014 година.

Во **табелата 6 е прикажан споредбен приказ на движењето на просечните цени по килограм жива мера во 2014/2015 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените за одредени видови и категории на добиток.*

*Цените се изразени во денари за кг. жива мера **(табела 6)**

Вид на добиток	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Стапка на пораст / опаѓање 2014 / 2015 (%)
Молзни крави	**151, 1**	**149, 6**	**150, 22**	**+ 0,4 %**
Јуниња	**130, 5**	**134, 6**	**134, 08**	**- 0, 4 %**
Бикови до 18 месеци	**133**	**128, 3**	**127, 79**	**- 0, 4 %**
Бикови над 18 месеци	**115, 8**	**116, 3**	**118, 88**	**+ 2, 2 %**
Молзни крави –Буша	**92, 1**	**85, 6**	**90, 33**	**+ 5, 5 %**
Теле 1—6 месеци	**/**	**163, 9**	**172, 45**	**+ 5, 2 %**
Теле 1—2 месеци-Симентал	**199**	**196, 7**	**200**	**+ 1, 7 %**
Теле 2 - 6 месеци—Симентал	**198**	**200**	**205**	**+ 2, 5 %**
Коњи	**/**	**154, 8**	**206, 88**	**+ 33, 6 %**
Молзни кози	**139**	**160, 4**	**172, 5**	**+ 7, 5 %**
Јариња до 20 кг.	**128, 7**	**129, 4**	**132, 5**	**+ 2, 4 %**
Кокошки-јарки	**281, 8**	**282, 1**	**288, 57**	**+ 2, 3 %**
Пилиња	**47, 2**	**46, 3**	**44**	**- 5, 0 %**
Молзни овци	**149, 8**	**163, 8**	**154, 67**	**- 5, 6 %**
Овни	**/**	**187, 1**	**204, 35**	**+ 9, 2 %**
Јагниња до 18 кг.	**160, 6**	**162, 2**	**164, 03**	**+ 1, 1 %**
Јагниња над 18 кг.	**144, 4**	**142, 1**	**145, 63**	**+ 2, 5 %**
Шилежиња	**141**	**145, 2**	**144, 29**	**- 0, 6 %**
Гоеници од 80-120 кг.	**117, 4**	**107, 8**	**98, 64**	**- 8, 5 %**
Гоеници над 120 кг.	**98, 9**	**92, 6**	**80, 28**	**- 13, 3 %**
Прасиња до 20 кг.	**173, 5**	**160, 6**	**141, 5**	**- 11, 9 %**
Прасиња над 20 кг.	**159, 2**	**138, 4**	**117, 76**	**- 14, 9 %**
Излачени кози	**/**	**/**	**76, 67**	**/**
Излачени овци	**/**	**/**	**83, 5**	**/**

* Во графиконите се дадени цените за 2015 год. за одредени видови добиток - по месеци

Најзастапени просечни цени на јарића ,молзни кози и излачени кози на добиточните пазарите во 2015 година

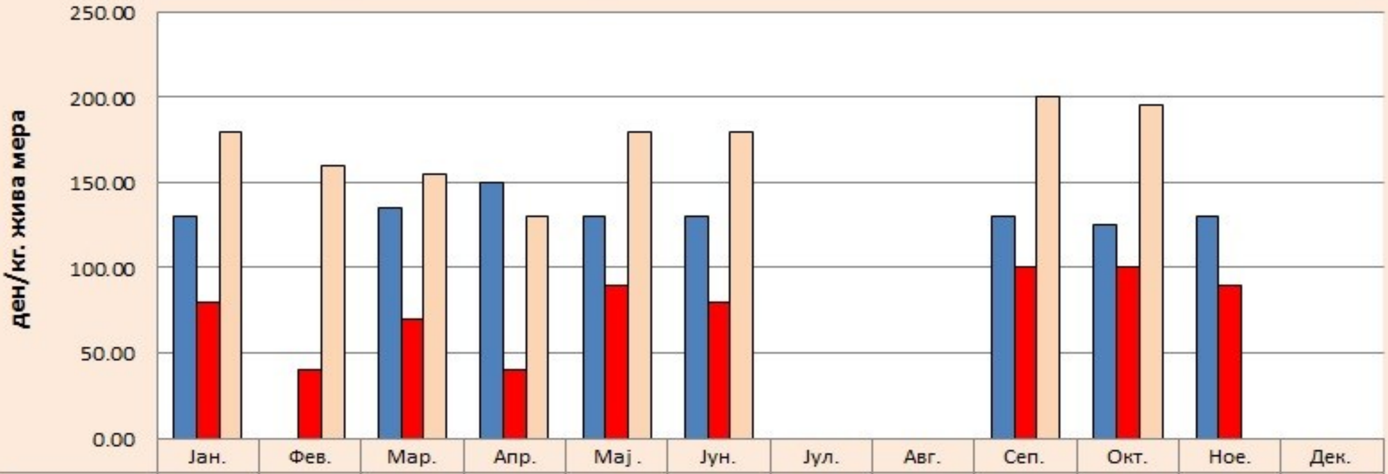

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јарића	130.00		135.00	150.00	130.00	130.00			130.00	125.00	130.00	
Излачени Кози	80.00	40.00	70.00	40.00	90.00	80.00			100.00	100.00	90.00	
Молзни Кози	180.00	160.00	155.00	130.00	180.00	180.00			200.00	195.00		

Најзастапени просечни цени на прасиња и гоеници на добиточните пазарите во 2015 година

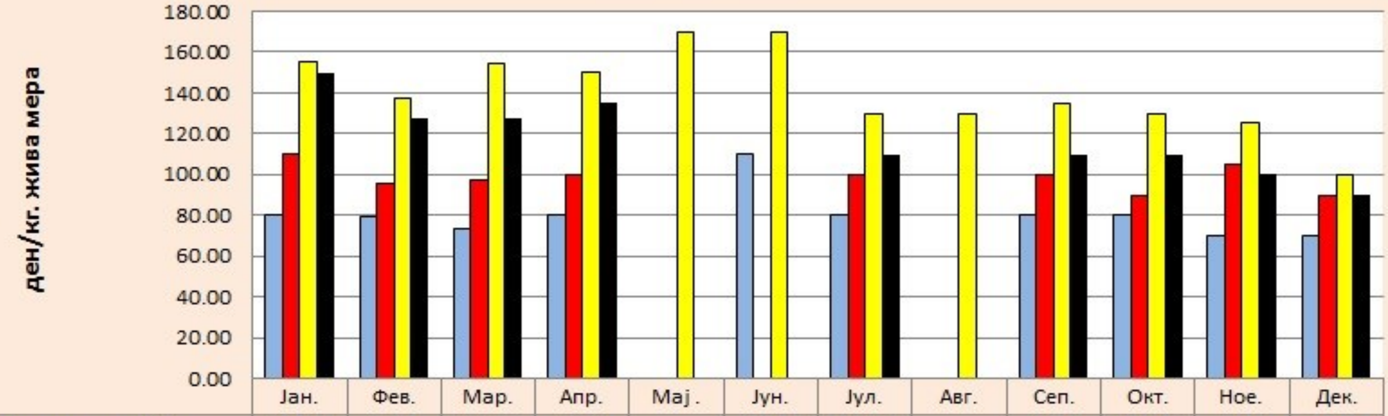

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Гоеница над 110 кг.	80.00	79.00	73.75	80.00		110.00	80.00		80.00	80.00	70.00	70.00
Гоеница од 90-110 кг.	110.00	95.25	97.50	100.00			100.00		100.00	90.00	105.00	90.00
Прасина до 20 кг.	155.00	137.33	154.17	150.00	170.00	170.00	130.00	130.00	135.00	130.00	125.00	100.00
Прасиња од 20 до 35 кг.	150.00	127.33	127.50	135.00			110.00		110.00	110.00	100.00	90.00

Најзастапени просечни цени коњи на добиточните пазарите во 2015 година

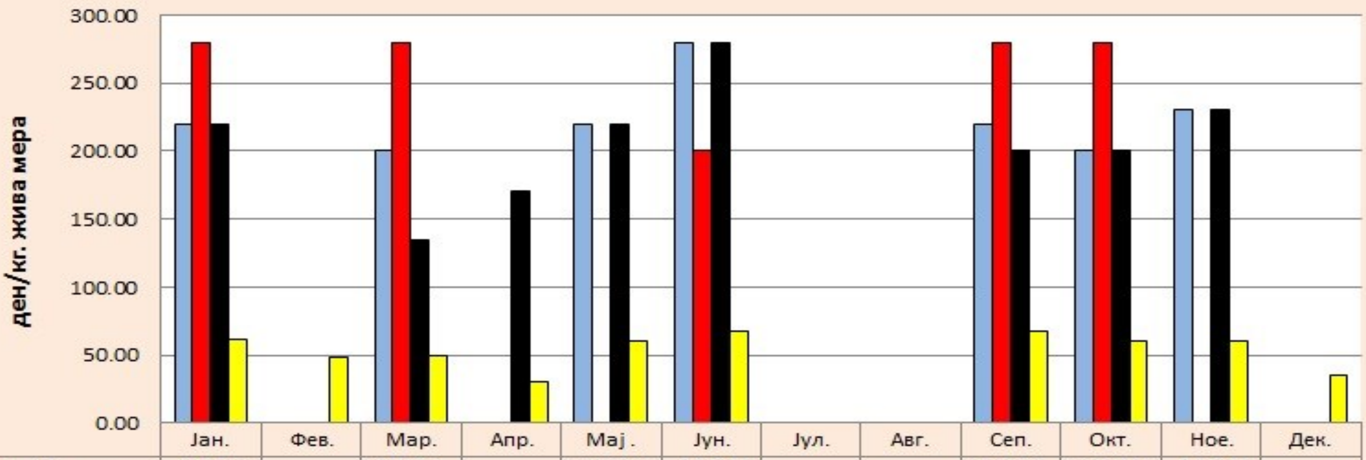

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Ждребе	220.00		200.00		220.00	280.00			220.00	200.00	230.00	
Кобила	280.00		280.00			200.00			280.00	280.00		
Коњи	220.00		135.00	170.00	220.00	280.00			200.00	200.00	230.00	
Коњи за колење	61.00	48.50	50.00	30.00	60.00	67.50			67.50	60.00	60.00	35.00

Најзастапени просечни цени на јагниња до 18 кг. молзни овци, овни и излачени овци на добиточните пазарите во 2015 година

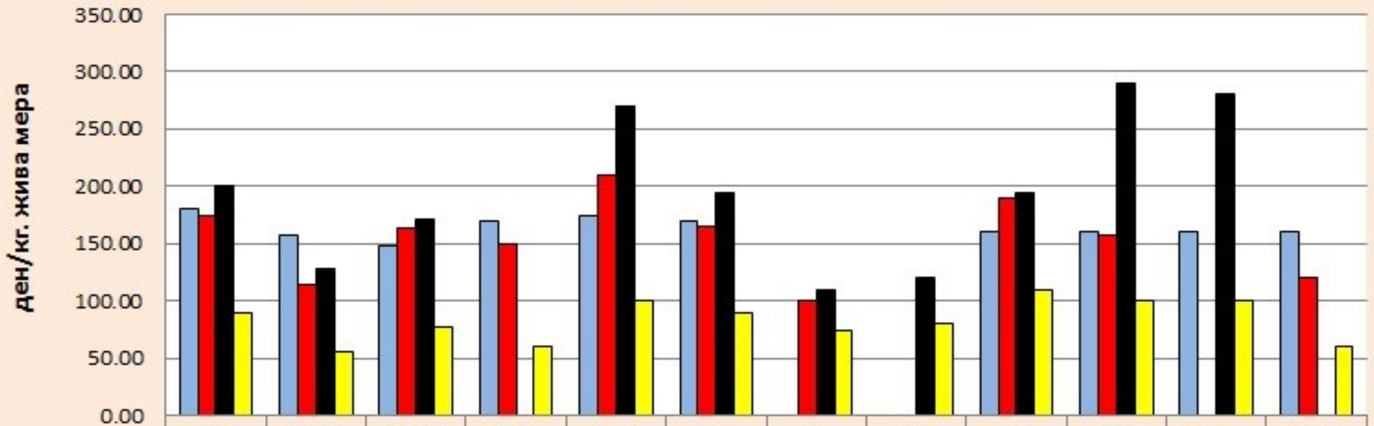

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јагниња до 18кг.	180.00	157.00	148.33	170.00	175.00	170.00			160.00	160.00	160.00	160.00
Молзни Овци	175.00	115.00	164.17	150.00	210.00	165.00	100.00		190.00	157.50		120.00
Овни	200.00	127.50	171.67		270.00	195.00	110.00	120.00	195.00	290.00	280.00	
Излачени овци	90.00	56.00	77.50	60.00	100.00	90.00	75.00	80.00	110.00	100.00	100.00	60.00

Најзастапени просечни цени на живина на добиточните пазарите во 2015 година

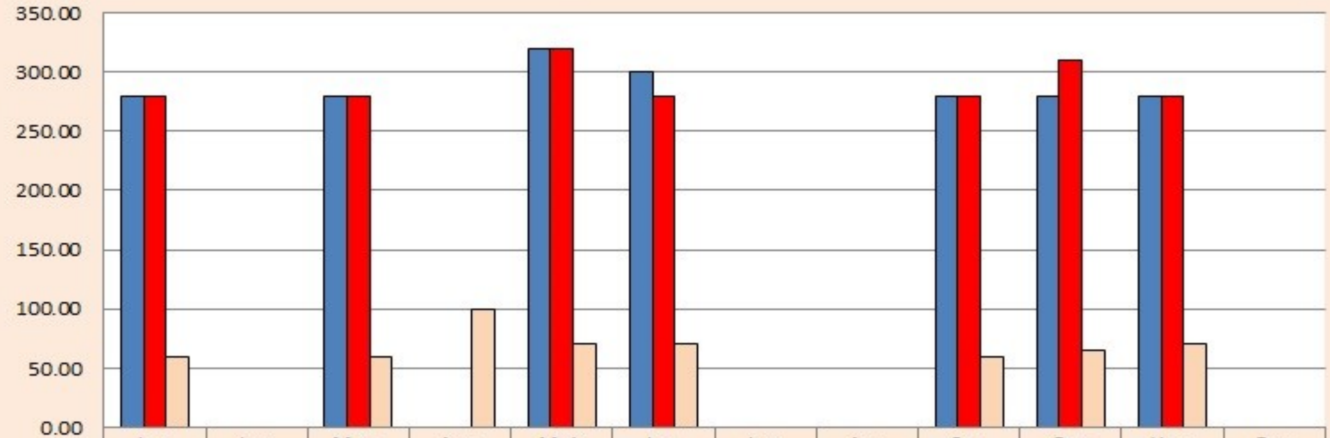

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јарки	280.00		280.00		320.00	300.00			280.00	280.00	280.00	
Мисирки	280.00		280.00		320.00	280.00			280.00	310.00	280.00	
Стари Кокошки	60.00		60.00	100.00	70.00	70.00			60.00	65.00	70.00	

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во 2015 година

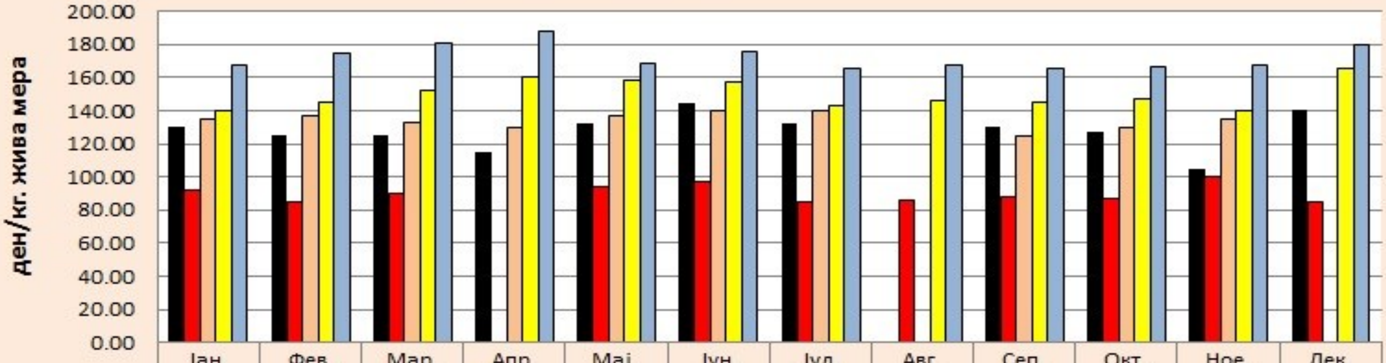

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Бик до 18 м	130.00	125.00	125.00	115.00	132.50	144.00	132.50		130.00	126.67	105.00	140.00
Крава-Буша	92.50	85.00	90.00		94.17	97.50	85.00	86.00	87.50	86.67	100.00	85.00
Јуне 6-18 м	135.00	136.60	132.50	130.00	136.67	140.00	140.00		125.00	130.00	135.00	
Молзна Крава	140.00	145.00	151.88	160.00	158.34	157.50	142.50	146.00	145.00	147.22	140.00	165.00
Теле 1-6 м	167.50	174.75	180.25	187.50	168.34	175.00	165.00	167.00	165.00	166.11	167.50	180.00

Откупна цена на житарки

Пазарната цена на пченицата е дефинирана од намената на пченицата, односно дали се работи за меркантилна или пак семенска пченица. Во нашата анализа претставено е движењето на цената на меркантилната пченица.

Просечните откупни цени на пченицата во 2015 година на месечно ниво се движеа од 8,81 ден./кг во месец февруари, до 12 ден./кг во месец март. На почетокот на жетвата, откупната цена стартуваше со цена од 10,28 ден./кг по што следеше благ пораст на цената до 11,32 ден./кг во месец декември. За време на жетва просечната откупна цена се движеше околу 10,5 ден/кг.

Просечната откупна цена на **пченицата на годишно ниво** за 2015 година изнесуваше 10, 55 ден./кг што е намалување на цената за 8,5 % споредено со 2014 година кога просечната откупна цена изнесуваше 11,53 денари за килограм, додека **за реколта** 2015 година просечната откупна цена заклучно со месец декември изнесува 10,72 ден./кг. Во графиконот се дадени просечните откупни цени по месеци за 2014 / 2015 година.

Кај **пченката** просечната откупна цена за 2015 година изнесуваше 8,53 ден./кг и бележи пораст од 6,6% споредено со 2014 година изнесуваше 8 ден./кг

Откупна цена на **јачменот** во 2015 година се движеше од 8,5 до 9 ден./кг. или во просек 8 ,59 ден./кг

Пазарни цени на мед и пчелни производи

Оваа 2015 година во пчеларството ја одбележа рекордно високата цена на медот што се должи на послабиот принос на мед како и на се поголемата побарувачка на овој високо квалитетен производ. Просечната најзастапена цена на **медот** на пазарите на мало за 2015 година изнесуваше 311,11 ден./кг и е зголемување на цената за 25,4 % споредено со 2014 година, кога медот достигна цена од 248,1 ден./кг. во просек. Почнувајќи од јануари 2015 просечната цена од 290 ден./кг константно растеше за на крајот на годината да достигне просечна цена од 350 ден./кг. Предвидувањата се дека цената на медот ќе

продолжи да расте и во наредната 2016 година.

Цената на килограм **органски мед** во просек се движеше од 300 до 400ден./кг. или во просек 383,33 ден./кг.

Пчелинот восок во просек изнесуваше 500 ден./кг и е на висината од предходната 2014 година.

Цената на **прополисот** се движеше од 2500 до 3500 ден./кг, додека **поленот** се продаваше од 1200 до 1500 де./кг или во просек по 1.300 денари за килограм.

** Во графиконот се дадени просечните откупни цени на пченица за 2014/2015 год. по месеци*

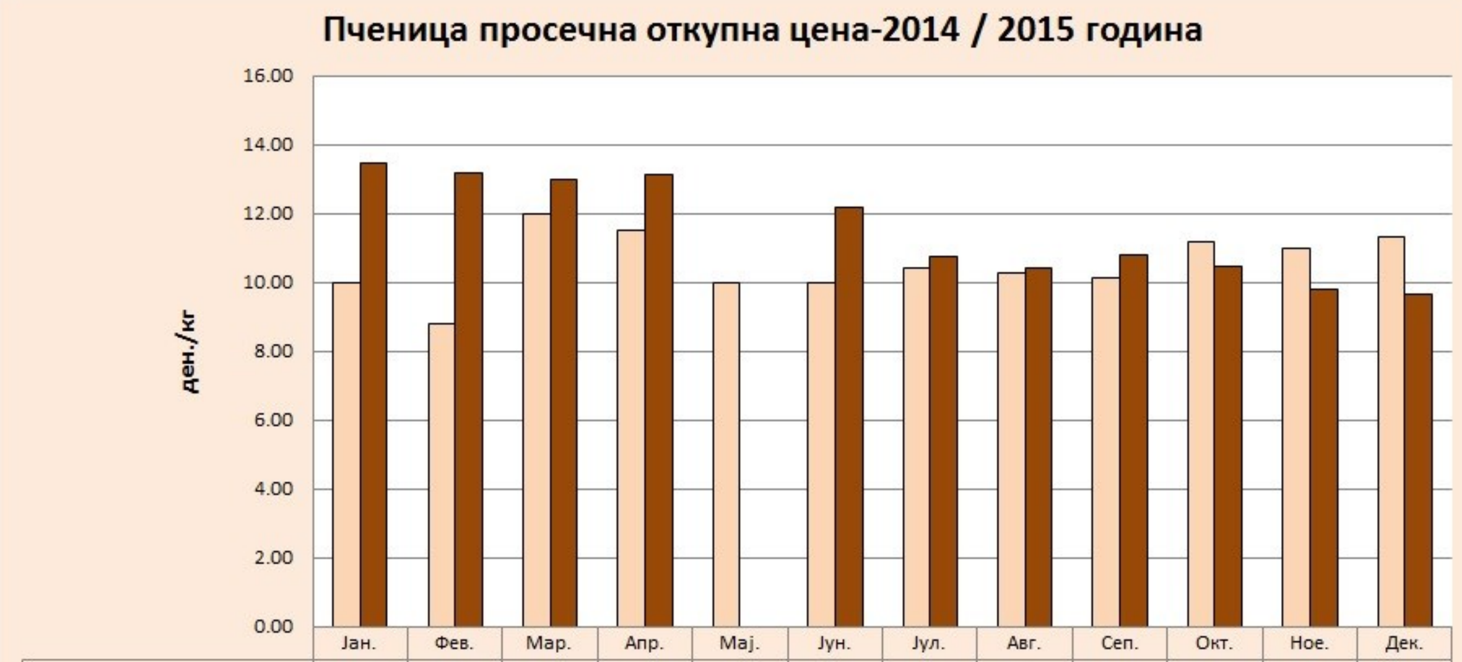

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
□ Пченица откупна цена 2015	10.00	8.81	12.00	11.50	10.00	10.00	10.40	10.28	10.13	11.18	10.99	11.32
■ Пченица откупна цена 2014	13.46	13.18	12.98	13.15		12.20	10.74	10.44	10.79	10.45	9.80	9.67

** Во графиконот се дадени споредбени цени за 2014/2015 год. за мед на пазарите на мало - по месеци*

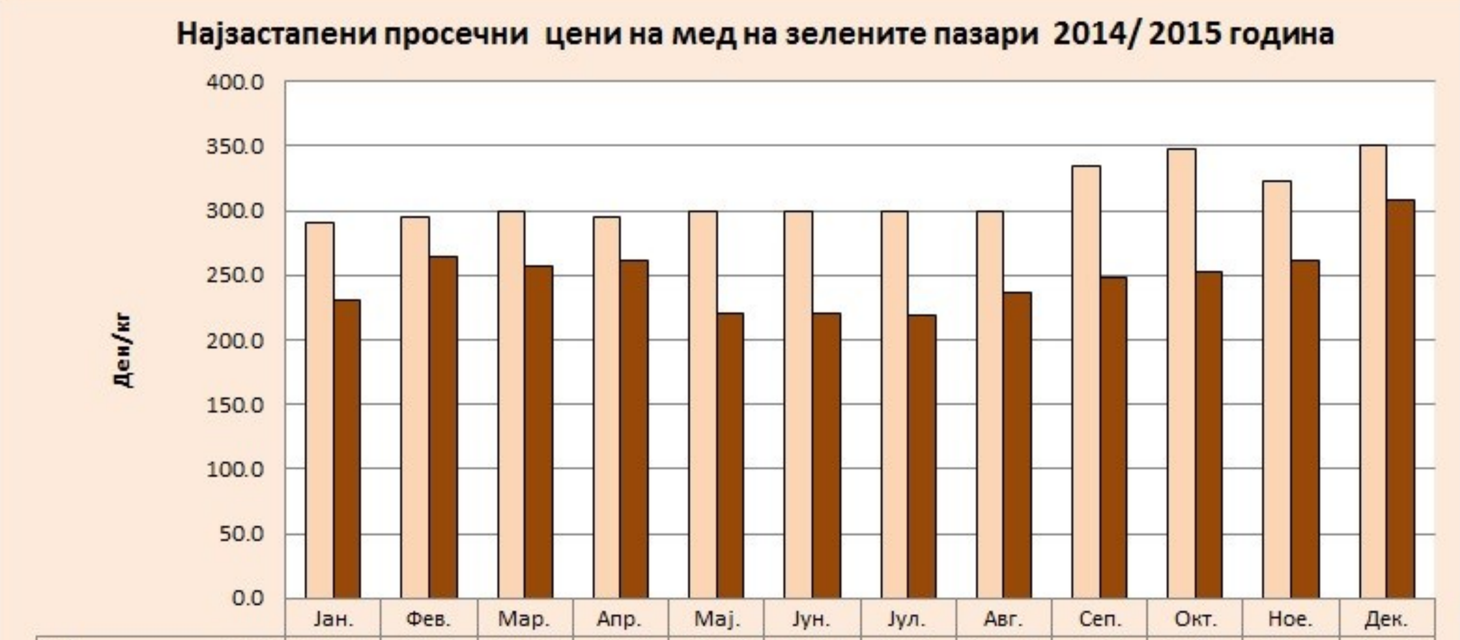

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
□Зелени пазари-2015	290.0	294.4	300.0	294.4	300.0	300.0	300.0	300.0	333.7	347.5	323.3	350.0
■Зелени пазари-2014	230.0	263.7	257.0	260.8	220.0	220.0	218.9	236.4	248.6	252.5	261.7	307.8

Откупни цени на винско грозје

Во изминатата 2015 година грозјето беше квалитетно и здраво со висока количина на шеќерни единици, што се должи на сончевите денови во јули и август како и слабата количина на врнежи, па поради тоа производителите и откупувачите на грозје очекуваат квалитетни и врвни вина од бербата 2015 година. Понудата и побарувачката, како и шеќерните единици, беа главните фактори во одредувањето на откупната цената на грозјето.

Од табелата може да се забележи дека кај скоро сите сорти на грозје, откупната цена е повисока споредбено со минатата 2014. .

Најголем пад на откупната цена има кај **Шардонето** од 5,4% и кај **Рајнскиот ризлинг** од 4,6 % кој се откупуваше во просек по 12,4 ден/ кг, за разлика од минатата година кога просечната откупната цена достигна 13 ден/ кг. **Шардонето** се откупуваше во просек по 14,7 денари споредено со лани кога се откупувало по 15,5 денари. Благ пад на откупната цената бележиме и кај сортите **Каберне Совињон и Смедеревката** од 1,5%

Најниски откупни цени имаше кај сортите: **Станушина, Жилавка, Охридско бело**, **Р'кацители** од 11 денари , додека највисока откупна цена достигна сортата **Темјаника** од 23,5 ден/ кг.

Кај останатите сорти на винско грозје (**Сирах, Прокупец, Теран, Охридско бело**, **Р'кацители** беа постигнати истите најзастепени просечни откупни цени како и минатата 2014 година.

Најголем пораст од 35,7 % имаме кај сортата **Бел Траминец** и **Темјаниката** од 23,7%. Забележителен пораст на цените бележиме и кај **Совињонот** и **Мускат Хамбург**.

Во **табелата 7. прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на винските сорти грозје во 2014 / 2015 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените*

*Табела 7-Цените се изразени во денари за килограм

Вински сорти на грозје	Просечна откупна цена 2013 год.	Просечна откупна цена 2014 год.	Просечна откупна цена 2015 год.	Стапка на пораст / опаѓање (%) 2014 /2015
Бургундец– бел	14	11	12	+9,1 %
Бургиндец—црн	/	12,64	13,17	+4,2 %
Каберне Совињон	14, 35	14.22	14	- 1,5 %
Жилавка	/	10,67	11	+3,1 %
Рајнски Ризлинг	14	13	12,4	- 4,6 %
Смедеревка	11, 48	11.17	11	- 1,5 %
Совињон Бел	17	15.42	18,5	+20,0 %
Жупљанка	/	11	12	+9,1 %
Шардоне	18	15.5	14,67	- 5,4 %
Мерло	/	13,7	14	+2,2 %
Р'кацители	/	11	11	+0,0 %
Охридско Бело	/	11	11	+0,0 %
Сирах	/	14	14	+0,0 %
Теран	/	13	13	+0,0 %
Траминец-бел	/	14	19	+35,7 %
Ризлинг Италијански	/	11	12	+9,1 %
Бургиндец—сив	/	/	13	/
Темјаника	19	19	23,5	+23,7 %
Прокупец	/	13	13	+0,0 %
Мускат Отонел	/	/	11	/
Вранец	14	13.28	12,97	-2,3 %
Мускат– Хамбург	/	11	13	+18,2 %
Станушина	/	10,5	11	+4,8 %

Откупни цени на млеко

Карактеристика на изминатата 2015 година кај млекопроизводството е намалувањето на откупната цена кај кравјото млеко екстра класа , кравјото млеко прва класа, како и континуираниот пад на цената на кравјото млеко од втора класа, додека кај козјото и овчкото млеко бележиме пораст на откупните цени,

Во 2014 година литар **кравјо млеко екстра класа** се откупуваше за 21,73 ден., оваа година откупната цена достигна 20,61 ден./л што е пад од 5,15 % споредено со лани.

Пониска откупна цена бележиме и кај **кравјото млеко прва класа** од 2,4 % споредено со 2014 год. кога се откупуваше по цена од 19,59 ден./л а оваа година откупната цена достигна 19,12 ден./л.

Кравјото млекото од втора класа бележи континуиран пад на откупната цена. Ако во 2014 година цената беше 17,75 ден./л оваа година тоа се откупуваше по 17,31 ден./л што е пад на цената за 2,48% .

Во **табелата 8 е прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на млеко во 2013/ 2014 / 2015 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

Табела 8.

Вид на млеко - откупни центри	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Разлика - 2014/15 (%)
Кравјо-екстра класа	**21, 56**	**21, 73**	**20,61**	**- 5, 15 %**
Кравјо- I класа	**19, 28**	**19, 59**	**19.12**	**- 2, 40 %**
Кравјо- II класа	**18, 2**	**17, 75**	**17.31**	**- 2, 48 %**
Овчко млеко	**33, 65**	**33, 18**	**34,29**	**+ 3, 35 %**
Козјо млеко	**18, 02**	**18, 17**	**18,96**	**+ 4, 30 %**

Просечната откупна цена за сите класи на **кравјо млеко** во 2015 година изнесуваше 19,01 ден/л, што е намалување на цената за 3,5 % во просек, споредено со 2014 год. кога просечната откупна цена беше 19, 69 ден./л.

Просечната откупна цена на **овчкото млеко** за 2015 год достигна 34, 29 ден./л. Тоа е пораст од 3,35 проценти во однос на 2014 год. кога откупната просечна цена на овчкото

млеко изнесуваше 33,18 ден/л .

Зголемување на откупната цена има кај **козјото млеко,** кое во 2014 година се откупуваше по цена од 18,17 ден./ л, во споредба со 2015 кога откупната цена беше 18,96 ден./л, што е зголемување на откупната цена за 4,30 проценти

***Во графиконите се дадени просечните откупни цени на млеко за 2015 год. по месеци**

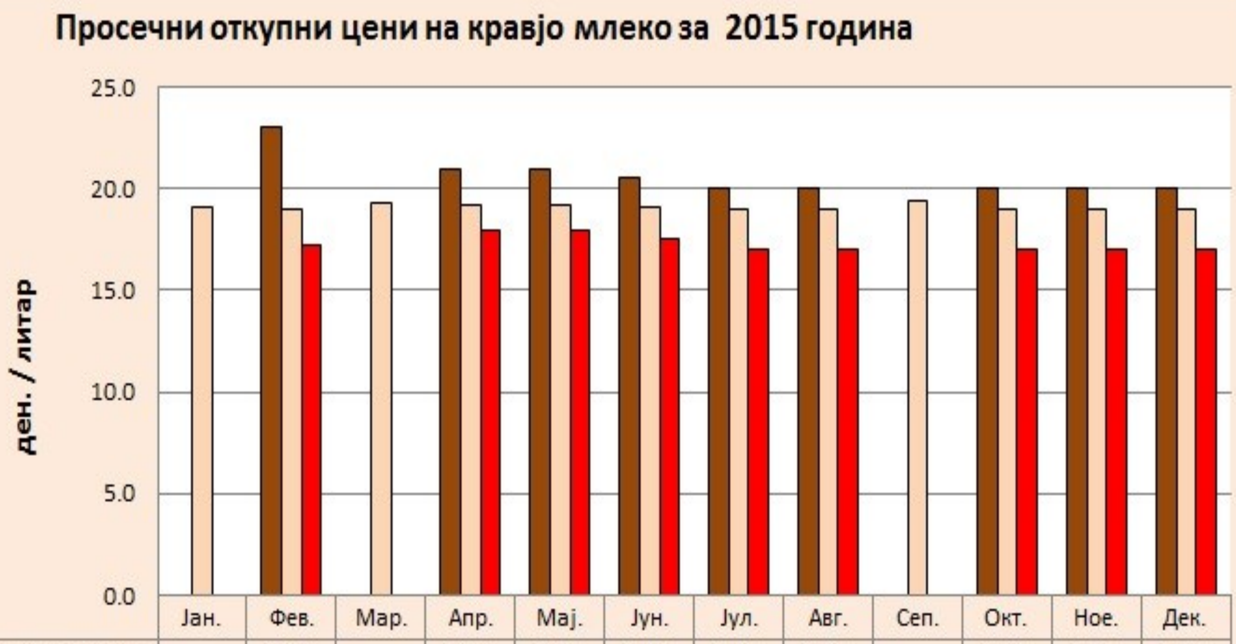

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Млеко кравјо екстра класа		23.0		21.0	21.0	20.5	20.0	20.0		20.0	20.0	20.0
Млеко кравјо I класа	19.09	19.00	19.29	19.23	19.21	19.06	19.04	19.04	19.39	19.04	19.04	19.04
Млеко кравјо II класа		17.25		18.00	18.00	17.50	17.00	17.00		17.00	17.00	17.00

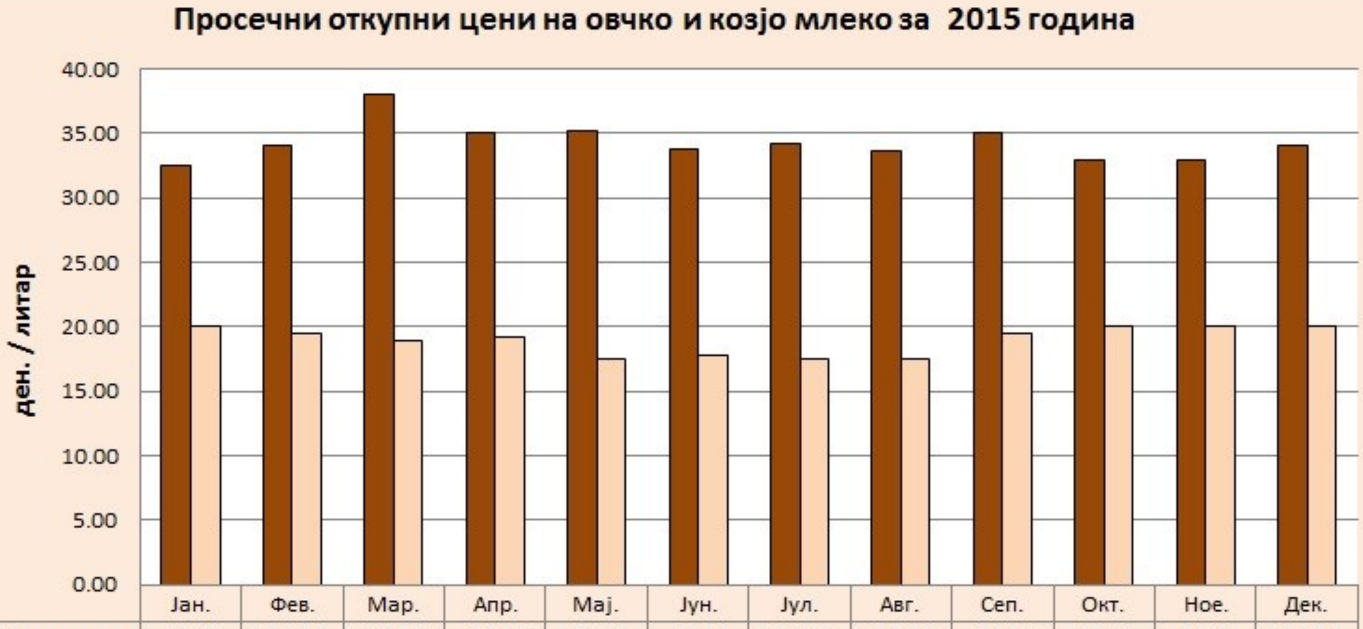

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Млеко овчко	32.50	34.00	38.00	35.00	35.25	33.83	34.25	33.67	35.00	33.00	33.00	34.00
Млеко козјо	20.00	19.50	19.00	19.25	17.50	17.75	17.50	17.50	19.50	20.00	20.00	20.00

Цени на јајца –производни капацитети

За разлика од минатата 2014 кога имавме пораст на цената од 4,2 до 7,7 % кај сите големини на јајца, во оваа 2015 година се забележува драстичен пад на цената кај јајцата од 9,7 до 14,8%.

Просечната најзастапена цена на јајцата од класата А големина - **XL** од производните центри за 2015 година изнесуваше 6,04 денари за парче, што претставува намалување од скоро 13 % во однос на 2014 година.

Цената за големина - **L** изнесуваше 5,55 денари за парче што е пад на цената од 13 % во однос на 2014 год.

Јајцата од А класата со големина - **M** достигнаа најзастапена просечна цена од 4,95 денари за парче, додека јајца со **S** – големина постигнаа цена од 4,74 денари за парче, што е пад од 9,74 проценти споредбено со цената во 2014 год. кога истата изнесуваше 5,25 денари за парче.

Во **табелата 9 прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните цени на јајца за 2013 / 2014 / 2015 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

Јајца	Просечна цена (2013 год.)	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Разлика - 2014/15 (%)
Јајца—X L	**6, 44**	**6, 94**	**6,04**	**- 12, 97 %**
Јајца—L	**6, 07**	**6, 38**	**5,55**	**- 13, 01 %**
Јајца – M	**5, 55**	**5, 81**	**4,95**	**- 14, 80 %**
Јајца –S	**5, 04**	**5, 25**	**4,74**	**- 9, 74 %**

Најзастапени просечни цени на јајца од класата А за големина XL, L, M, S

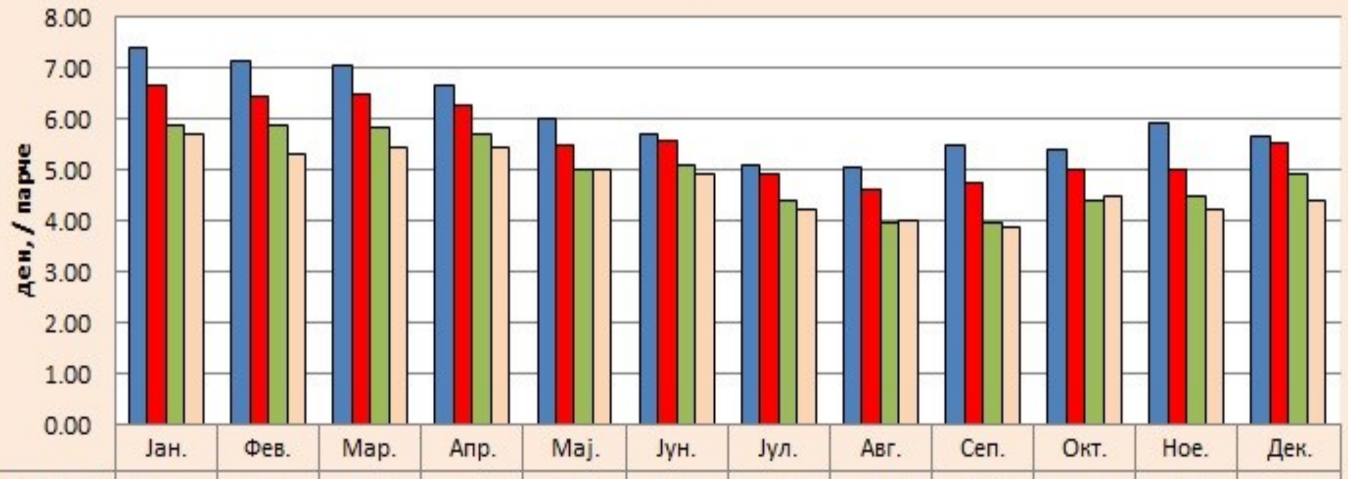

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јајца (XL)	7.40	7.11	7.05	6.67	6.00	5.68	5.07	5.05	5.47	5.38	5.90	5.66
Јајца (L)	6.63	6.43	6.46	6.28	5.47	5.56	4.90	4.63	4.72	4.98	4.98	5.50
Јајца (M)	5.87	5.85	5.84	5.68	5.01	5.07	4.40	3.96	3.98	4.39	4.46	4.91
Јајца (S)	5.70	5.32	5.42	5.42	5.00	4.90	4.22	4.00	3.86	4.48	4.22	4.39

Минерални ѓубриња и семенски материјал

Во делот на **земјоделски внесови,** системот на ЗПИС прибира цени од земјоделските аптеки во Република Македонија.

Од приложената табела може да се забележи дека цената на тврдите минерални ѓубрива оваа година варира споредено со минатата 2014 .

Најголем пад на цената од 4,2 % имаме кај минералното ѓубре **Уреа со 46 %** азот . **Амониум нитратот** во просек се продаваше по цена од 22 ден./кг што претставува пад на цената од 1 % споредено со 2014 год. **НПК 15:15:15**, се продаваше во просек по 28,38 ден./кг и бележи незначителен зголемување од 0,9% во однос на 2014 година , додека пак **КАН 26%** се нудеше во просек по истата цена како и лани.

Кај семенскиот материјал пораст на цената имаме кај семето за **луцерка** од 16,6 % и просечна најзастапена цена од 386,7 ден./кг, кај **семенскиот компир** со просечна цена од 99,33 ден./кг и пораст од 6,2 % и **семенскиот грашок** од 13,4% Пад на цената од 14 % споредено со 2014 год. бележиме кај **семенската пченица** .

Просечните најзастапени цени на **минерални ѓубриња и семенски материјал во 2013 / 2014 /2015 година се дадени во **табелата 10.***

Минерални ѓубриња	Просечна цена 2013 год.	Просечна цена 2014 год.	Просечна цена 2015 год	Разлика - 2014/15 (%)
Амониум нитрат	23, 08	22, 22	22	- 1 %
КАН 26 %	20, 32	20,02	20	0 %
НПК 15:15:15	29. 46	28, 12	28,38	+ 0,9 %
Уреа 46 %	27. 87	27, 28	26,14	- 4,2 %
Фолифертил	/	154, 32	160	+ 3,7 %
САЛ 12	/	155, 67	150	- 3,6 %
Славол	/	288, 75	340	+ 17,7 %
Вуксал	/	170, 36	170	- 0,2 %
Семиња	**Просечна цена 2013 год.**	**Просечна цена 2014 год.**	**Просечна цена 2015 год**	**Разлика - 2014/15 (%)**
Семе Луцерка (1 кг)	312, 5	331, 75	386, 7	+ 16, 6 %
Семенска Пченица (1 кг)	24, 64	26, 75	23	- 14, 0 %
Семенска Пченка (1 кг)	145	/	175	/
Семенски Грашок (1 кг)	240, 45	216, 53	245,45	+ 13, 4 %
Семенски Компир (1 кг)	90, 54	93, 57	99,33	+ 6, 2 %